

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ÖZENGİN KEMAN EĞİTİMİNDE VIDEO DESTEKLİ
ÖĞRETİMİN
KEMAN PERFORMANSINA ETKİSİ

Yakup AKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. NİHAN YAĞIŞAN

KONYA – 2015

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup AKSOY
	Numarası	108309021019
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi/Müzik Öğretmenliği
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Özengen Keman Eğitiminde Video Destekli Öğretimin Ken Performansına Etkisi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

Yakup AKSOY

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup AKSOY
	Numarası	108309021019
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi/Müzik Öğretmenliği
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN
Tezin Adı	Özengen Keman Eğitiminde Video Destekli Öğretimin Keman Performansına Etkisi	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “Özengen Keman Eğitiminde Video Destekli Öğretimin Keman Performansına Etkisi” başlıklı bu çalışma 10/06/2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	Danışman	<i>D. Yağışan</i>
Doç. Dr. Füsün Gülderen ALACAPINAR	Üye	<i>F.A.</i>
Yrd. Doç. Dr. Nurtuğ BARIŞERİ	Üye	<i>N. Barışeri</i>

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup AKSOY	Numarası: 108309021019
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği	
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐	
	Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Tezin Adı	Özengen Keman Eğitiminde Video Destekli Öğretimin Keman Performansına Etkisi		

TEŞEKKÜR

Araştırmam ve keman eğitimim boyunca varlığını her zaman yanımda hissettiğim, tezimin her aşamasında değerli görüş ve düşüncelerinden faydalandığım, yapıcı ve yönlendirici önerilerde bulunarak her türlü ilgi ve bilimsel yardımlarını benden esirgemeyen değerli tez danışmanım ve keman öğretmenim Prof. Dr. Nihan Yağışan'a, istatistiksel verilerin çözümlenmesinde yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Füsün Alacapınar'a farklı görüş ve önerilerinden faydalandığım Doç. Dr. Onur Köksal'a değerli vaktini ayırarak öğrenci performanslarının değerlendirilmesindeki katkısından dolayı öğretim görevlisi Önder Mustul'a ve bütün çalışmalarında sabırla beni destekleyen biricik eşime teşekkür ederim.

Yakup AKSOY

Konya, 2015

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup AKSOY	Numarası: 108309021019
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği	
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐	
	Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Tezin Adı	Özengen Keman Eğitiminde Video Destekli Öğretimin Keman Performansına Etkisi		

ÖZET

Bu araştırma, özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Konya ilindeki özel bir müzik dershanesinde, daha önce özengen veya mesleki keman-çalgı eğitimi almamış 20-25 yaş arası farklı alanlardan üniversite öğrencileri ile deneysel bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada gerçek deneme modellerinden ‘son-test kontrol gruplu deneysel çalışma’ yöntemi kullanılmıştır.

Deney ve kontrol grupları dokuzar kişiden oluşturulmuş olup, yansız atama (random) yoluyla belirlenmiştir. İki gruba da haftada 1 ders (45 dakika) olmak üzere 9 hafta boyunca bireysel keman eğitimi verilerek dersler videoya kaydedilmiştir. Her dersin sonunda deney grubu öğrencilerine dersin video kaydı DVD ortamında verilerek, kendilerini diğer derse kadar izleyerek değerlendirmeleri ve hatalarını düzeltmeleri istenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerine ise ders videoları verilmemiştir. 9. Hafta sonunda iki grubun video kayıtlarından ikinci, beşinci ve dokuzuncu dersler (başlangıç-orta-son) araştırmacı dışında 2 uzman öğretim görevlisi tarafından da izlenerek değerlendirilmiş ve veriler analiz edilmiştir. Verilerin analizinde kullanılan keman çalma gözlem formu ile ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut ve müzikal boyut ile ilgili keman çalmadaki temel bulgulara ulaşılması amaçlanmıştır. Ayrıca deney grubu öğrencilerine 9 hafta sonunda video destekli öğretimin keman çalma performansına etkisi yönündeki görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış

öğrenci görüşleri gözlem formu uygulanmıştır. Böylece araştırmanın nitel boyutu da gerçekleştirilmiştir. Öğrenci görüşleri bu araştırmanın nitel boyutunu oluşturmuştur.

Araştırmanın sonunda video desteğinin özengen keman eğitiminde olumlu etkisinin olduğu; ön hazırlık ve bedensel kurulum boyutlarında iki grup arasında fark görülmezken, teknik ve müzikal boyut alanlarında deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek başarı elde ettiği görülmüştür.

Ayrıca deney grubu öğrencileri ile yapılan görüşmeler sonucunda; video destekli yapılan keman öğretiminin keman çalma performanslarına olumlu yönde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keman, Video Desteği, Özengen keman eğitimi

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Student's	Name Surname	Yakup AKSOY	Numarası: 108309021019
	Department/Field	Fine Arts Education / Music Education	
	Programme	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐	
	Advisor	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Research Title		The Efficiency on Video-supported Teaching on Amateur Violin Training	

SUMMARY

This study aims to investigate the efficiency of video-supported teaching models on amateur violin training. With this aim, an experimental study has been conducted in a private music institution in Konya with some university students from different departments aged between 20 and 25 who have not received a vocational violin education.

In this study, an experimental study with post-test design has been preferred by using real experimental models. Each control and experimental groups is consisted of nine students and all have been randomly selected. The training lessons were given to both groups once a week during nine weeks and these courses were recorded by video. At the end of each lesson, these video-recorded course DVDs were given to the experimental group and they were asked to watch and evaluate themselves and correct their faults before coming the next lesson. In the meantime, these course DVDs were not provided to control group students. At the end of the nine weeks, the second, fifth and ninth records, which are beginning, middle, and the last courses in sequence, were watched, evaluated and analyzed by two university lecturers and a researcher. By using “the violin playing observation form” using in data analysis, it has been aimed to observe the main findings of violin playing including preparatory work, physical placement, technical and musical characteristics of performing. Also a “students’ opinion form” (written by the researcher) was given to the students to ask their opinions about the

effects of video-supported teaching. By doing so, students' feedbacks were provided to carry out a qualitative analysis as well.

To conclude, it has been observed that video-supported training program have had more positive effects on students than the none-video-supported training program, and it has been viewed no difference regarding preparatory work and physical placement between two groups. However, the study shows that experimental group students have been more successful than control group students in terms of their technical and musical skills. In addition, it has been also understood from the findings obtained by conversations made with the experimental group students that video-supported training has contributed too much to their musical performances.

Keywords: Violin, Video-supported, Amateur Violin Training

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	ii
Tez Kabul Formu	iii
Teşekkür	iv
Özet	v
Summary	vii
İçindekiler.....	ix
Kısaltmalar ve Simgeler	xii
Tablolar Listesi.....	xiii
Şekiller Listesi.....	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. GİRİŞ	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Sayıtlar	4
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7 Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR.....	6
2.1. Müzik Eğitimi	6
2.1.1. Özenen Müzik Eğitimi	6
2.2. Çalgı ve Keman Eğitimi.....	7
2.3. Yapılandırmacılık Kuramı.....	9
2.4. Sosyal Öğrenme Kuramı	10
2.4.1. Gözlem Yoluyla Öğrenme	11
2.4.2. Model Alarak Öğrenme.....	12

2.5. Aktif Öğrenme.....	13
2.6. Öğretim Teknolojisi ve İletişim	15
2.6.1. Türkiye’de Müzik Öğretim Teknolojisinin durumu.....	21
2.6.2. Video ve Müzik Öğretiminde Kullanılması	23
2.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	32
3. YÖNTEM.....	32
3.1. Araştırma Modeli	32
3.3. Denekler	34
3.4. Veri Toplama Araçları.....	34
3.4.1. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF);	34
3.4.2. Öğrenci Görüşleri Gözlem Formu (ÖGGF);	35
3.5. Deneysel İşlemler	36
3.6. Verilerin Analizi.....	40
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	41
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	41
4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	41
4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	43
4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	49
4.3.1 Deney Grubu Öğrencilerinin Özenen Keman Eğitiminde Video Destekli Eğitim Hakkında Görüşleri:	50
BEŞİNCİ BÖLÜM	54
5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	54
5.1. Sonuç.....	54
5.1.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar	54
5.1.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar	55

5.1.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar	56
5.2. Tartışma.....	57
5.3. Öneriler.....	59
KAYNAKÇA	61
EKLER.....	65
Ek-1. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF).....	65
Ek-2. Öğrenci Görüşlerine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu	66
Ek-3. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (2.ders) (KÇBGF)	73
Ek-4. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (5.ders) (KÇBGF)	74
Ek-5. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (9.ders) (KÇBGF)	75
Ek-6. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 14-22 Numaralı Çalışmalar	76
Ek-7. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 23-31 Numaralı Çalışmalar	77
Ek-8. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 41-46 Numaralı Çalışmalar	78
Ek-9. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 53-57 Numaralı Çalışmalar	79
Ek-10. Re Majör Gam	80
Ek-11. Sol Majör Gam	80
Ek-12. Henry Schradieck Sol El Egzersizi	81
Ek-13. Yağmur Yağıyor Şarkısı	82
Ek-14. Yaşasın Okulumuz Şarkısı	82
Ek-15. Samanyolu Şarkısı.....	83
Ek-16. Gülnihal Şarkısı	83
Ek-17. Araştırmaya Yönelik Özengen Keman Eğitimi Ders Planı (2.ders).....	84
ÖZGEÇMİŞ.....	85

KISALTMALAR VE SİMGELER

NEÜ	: Necmettin Erbakan Üniversitesi
SÜ	: Selçuk Üniversitesi
KÇBGF	: Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu
ÖGGF	: Öğrenci Görüşleri Gözlem Formu
N	: Veri Sayısı
SPSS	: Statistical Package for Social Sciences
vd.	: ve diğerleri
vb.	: ve benzeri
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.4.2.1 Modelin statüsünün durumuna göre, gözlemlenen davranışı model alma düzeyi	13
Tablo 2.5.1. Aktif Müzik Öğretiminde Aktif Sınıf İle Geleneksel Sınıf Ortamı	15
Tablo 3.3.1. Deneklerin cinsiyet, yaş ve eğitim durumlarına göre dağılımları	34
Tablo 4.1.1 Grupların (2. ders) toplam puan ortalamaları.....	41
Tablo 4.1.2 Grupların (5. ders) toplam puan ortalamaları.....	41
Tablo 4.1.3 Grupların (9. ders) toplam puan ortalamaları.....	42
Tablo 4.2.1 Grupların (2. ders) ön hazırlık puan ortalamaları	43
Tablo 4.2.2 Grupların (5. ders) ön hazırlık puan ortalamaları	43
Tablo 4.2.3 Grupların (9. ders) ön hazırlık puan ortalamaları	44
Tablo 4.2.4 Grupların (2.ders) bedensel kurulum puan ortalamaları	44
Tablo 4.2.5 Grupların (5. ders) bedensel kurulum puan ortalamaları	45
Tablo 4.2.6 Grupların (9. ders) bedensel kurulum puan ortalamaları	45
Tablo 4.2.7 Grupların (2. ders) teknik boyut puan ortalamaları.....	46
Tablo 4.2.8 Grupların (5. ders) teknik boyut puan ortalamaları.....	46
Tablo 4.2.9 Grupların (9. ders) teknik boyut puan ortalamaları.....	47
Tablo 4.2.10 Grupların (2. ders) müzikal boyut puan ortalamaları.....	48
Tablo 4.2.11 Grupların (5. ders) müzikal boyut puan ortalamaları.....	48
Tablo 4.2.12 Grupların (9. ders) müzikal boyut puan ortalamaları.....	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.4.1 Sosyal Öğrenme Kuramında bireysel, çevresel ve davranışsal faktörlerin karşılıklı etkileşimi	11
Şekil 2.6.1. Öğrenilenlerin hatırlanma yüzdeleri	17
Şekil 2.6.2. Beş duyu organının öğrenmedeki payları	17
Şekil 2.6.3. Dale'nin Yaşantı Konisi	18
Şekil 2.6.4. İletişim süreci	19
Şekil 2.6.5. Öğretme-öğrenme süreci ile iletişim süreci arasındaki benzerlikler	20
Şekil 2.6.6. Müziksel iletişim öğeleri	21
Şekil 2.7.1. Görerek-Dinleyerek Keman Eğitimi 1 isimli keman metodundan bir görünüm... 30	
Şekil 2.7.2. Keman Eğitimi 1-2-3 isimli keman eğitimi setinden bir görünüm	31
Şekil 2.7.3. Suzuki Violin School isimli keman eğitimi setinden bir görünüm	31
Şekil 3.2.1 Araştırma Deseni	33
Şekil 3.5.1. Araştırma derslerinden bir görünüm	38
Şekil 3.5.2. Araştırma derslerinden bir görünüm	39
Şekil 3.5.3. Araştırma derslerinden bir görünüm	40
Şekil 4.3.1. Araştırma görüşmelerinden bir görünüm	50

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

Müzik, yaşamın her evresinde ve hemen her alanında insanı saran, insanın neredeyse onsuz edemediği bir olgudur. Ana kucağında ya da beşikte, evde, sokakta, işyerinde, okulda, eğlenme ve dinlenme yerlerinde, radyo ve televizyonda, tören ve toplantılarda müzikle iç içe oluruz (Say, 2002:18).

Başlangıcında insanoğlunun kendisinden gelen ve doğanın vermiş olduğu ilhamlarla keşfedilen müzik daha sonraları gelişip çeşitlenerek bir bilim dalı haline gelmiş ve bugünlere kadar ulaşmıştır. Hem bir bilim dalı hem de sanat dalı olan müzik kendine özgü yöntem ve metotlardan kurulu bir eğitim alanı oluşturmuş ve bu eğitim alanı da müzik eğitimi başlığı altında çeşitlenmiştir (Özdek, 2006:9).

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir ve Uçan (1997) müzik eğitimini “genel müzik eğitimi”, “mesleki müzik eğitimi” ve “özengen müzik eğitimi” olmak üzere üç başlık altında incelemiştir.

Özengen müzik eğitimi, kendi istekleri doğrultusunda hobi olarak seçen ve amatör olarak ilgilenenler için verilen eğitimdir. Fakat unutulmamalıdır ki günümüzdeki birçok profesyonel müzisyen geçmişlerinde müziğe özengen olarak başlamıştır. Özengen müzik eğitimi ülkemizde özel-kurumsal müzik dershaneleri, dernekler, vb. kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülmektedir.

Müzik eğitiminin en temel boyutlarından biri olan davranışsal boyutu; çalgı eğitimi oluşturmaktadır. Çalgı eğitimi, ilk planda zihin ve kasların birlikte çalışması sonucu meydana gelen psiko-motor davranışların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarla desteklenerek beceriye dönüştürüldüğü bir faaliyettir (Yağışan, 2008:6,11).

Ülkemizde mesleki ve özengen müzik eğitimi alanlarında uygulanan çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu yaylı çalgılar sınıfı içinde yer alan keman eğitimi oluşturmaktadır. Keman çalmayı öğrenmek ve öğretmek, diğer sanat dallarında olduğu gibi bir eğitim sürecini kapsar. Bu eğitim ve öğretimin etkili, başarılı ve kalıcı olabilmesi için birtakım ilkeler doğrultusunda olması beklenir. Ancak sanat eğitiminin “yaratıcılığa açık olması ve dar kalıplara sınırlandırılmaması” gereğinden yola çıkarak, keman eğitiminde de özellikle öğretim yöntemlerinin çalgıdan ve öğrenciden daha fazla verim almaya yönelik, sınırları

geniş, aynı zamanda farklı disiplinlerden de faydalanarak yeniliklere açık olarak geliştirmek gerekir. Bu bağlamda keman eğitiminde öğretim yöntemlerine yönelik farklı arayışlar (çalma/çalışma yöntemlerine farklı alanlardan yeni boyutlar eklenmesinin performansa olası katkıları vb.) ön plana çıkmaktadır (Yağışan, 2008:7).

Eğitimde görsel ve işitsel araçlar öğrenmenin kalıcı olmasını sağlama açısından oldukça önemlidir. Bir öğretme etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenmede o kadar kalıcı, buna bağlı olarak da unutmama o kadar geç olmaktadır. Çağdaş teknolojinin eğitim ortamlarına girmesi, sınıf içinde çok ortamlı öğretimin sağlanmasına önemli katkılar getirmiştir (Demirel, 2009:65).

Ayrıca çağdaş teknolojinin gün geçtikçe ilerlemesiyle birlikte sağladığı geniş olanaklar, eğitmen ve araştırmacılara, belirlenen hedef ve davranışlara ulaşmaları noktasında büyük açılımlar sunmakta olup geleneksel öğretimin sınırlılıklarını ortadan kaldırmaktadır.

“Görsel-işitsel araçlar arasında yer alan ve teknoloji harikalarından birisi olan videonun, eğitim ve öğretimde kullanılmasının önemi artık birçok araştırmacı ve eğitimci tarafından bilinmektedir. Ülkemizde de son yıllarda eğitimde yerini alan video, özellikle dil eğitiminde çokça kullanılmaktadır. Birçok fonksiyonel şekilleri hareketli kılması ve çeşitli görsel, işitsel ve yazılı metinleri aynı anda birleştirip bilgileri aktarması videonun önemli özellikleridir. Bu nedenle, gözleme dayalı öğretimde videonun pozitif etkisi vardır. Ayrıca, performans yanlışlıklarının veya davranışlarının düzeltilmesinde de kullanılabilen bir araçtır” (Gökbudak, 2004).

Geleneksel keman eğitiminde; öğrencinin bedensel hareketlerini öğretmen refakatinde, ayna karşısında, duvar kenarında vb. şekillerle kontrol ve düzeltme yapması eskiden beri kullanılan bir yöntemdir. Video kayıt destekli keman eğitimiyle birlikte öğrenci sürecin içerisinde aktif rol oynayarak daha verimli daha hızlı ve önceden belirlenen hedef ve davranışlara daha yakın bir şekilde süreci tamamlayabilir. Bunda en önemli etken öğrencinin kendisini video yardımıyla karşıdan izlemesi ve değerlendirmesidir.

Ülkemizde genellikle ileri yaşlarda başlanılan özengen keman eğitiminde videonun kullanılması eğitim sürecine yapacağı olumlu katkılarla birlikte sürecin hızlı, verimli ve ucuz tamamlanmasına yardımcı olması bakımından büyük önem arz etmektedir.

Bütün bu yaklaşımlardan hareketle araştırmanın problem cümleleri şu şekilde oluşturulmuştur;

“Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi nedir? ” “Özengen keman eğitiminde video destekli öğretim hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?”

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada özengen keman eğitiminde video desteğinin keman performansına etkisini araştırmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın diğer bir amacını ise, yapılan uygulamalar sonrasında deney grubu öğrencilerinin video destekli öğretimle ilgili görüşlerinin alınması oluşturmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin *genel becerileri* arasında anlamlı farklar var mıdır?

2. Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin *alt beceriler* olarak belirlenen;

- Ön Hazırlık (derse hazır bulunma durumunu kapsayan davranışlar)
- Bedensel Kurulum (keman çalmaya hazır bulunma durumunu kapsayan davranışlar)
- Teknik Boyu (sağ ve sol el tekniklerini kapsayan davranışlar)
- Müzikal Boyut (seslendirilen eserlerdeki müzik duyarlılığını kapsayan davranışlar)

arasında anlamlı farklar var mıdır?

3. Özengen keman eğitiminde video destekli öğretim hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırma Denenceleri

1. Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *genel becerileri* arasında deney grubu lehine ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde anlamlı farklılıklar vardır.

2. Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin *keman çalmaya ilişkin alt beceriler* olarak belirlenen;

- Ön Hazırlık
- Bedensel Kurulum
- Teknik Boyut
- Müzikal Boyut arasında

deney grubu lehine başlangıç, orta ve son aşamalarda (ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde) anlamlı farklılıklar vardır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ulaşabildiğimiz kaynaklar dâhilinde özengen keman eğitiminde video desteğinin kullanıldığı ilk çalışma olması nedeniyle ve ülkemizde son dönemlerde giderek artan özengen keman eğitiminde nitelikli bir eğitimin verilebilmesine katkı sağlaması bakımından önemlidir. Özengen keman eğitiminde video desteğinin uygulanabilirliğini ortaya koyması açısından önemlidir.

Ayrıca bu araştırmanın sonucunda çıkacak veriler, özengen müzik eğitiminde keman çalgısının dışında diğeri çalgıların öğretiminde de bir yöntem oluşturmanın yolunu açması ve başlangıç keman eğitimi dışında ileri aşamalarda da uygulanabilmesi bakımından önem taşımaktadır.

1.5. Sayıtlar

- Toplanan veriler gerçeği yansıtmaktadır.
- Deney ve kontrol gruplarını istenmedik değışkenler aynı derecede etkilemiştir.

- Deneysel sürece ilişkin kontrol edilemeyen değişkenlerin deney ve kontrol gruplarını aynı derecede etkileyeceği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Özengen keman eğitimi ile,
- Konya ilindeki özel bir müzik dershanesinde, daha önce keman eğitimi almamış 20-25 yaş arası farklı alanlardan 18 üniversite öğrencisi ile,
- Dokuz hafta boyunca haftada bir ders (45 dakika) olmak üzere bireysel keman eğitimi ile,
- Keman eğitimi sürecinde hedeflenen ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut müzikal boyut davranış ve beceri boyutları ile,
- Uzman görüşleri alınan Necmettin Erbakan Üniversitesi'nden 2 keman ve 2 eğitim bilimleri öğretim üyesi ile,
- Yöntem açısından uygulama sürecinde elde edilen nitel ve nicel verilerin analiziyle sınırlı olacaktır.

1.7 Tanımlar

Detache: Bir müzik eserindeki notaların seslendirilmesi esnasında keman yayını her bir nota için birbirinden ayrı -farklı yönlerde- kullanma durumu.

Staccato: Keman yayını her bir nota için birbirinden ayrı –farklı yönlerde – ve süre olarak kendi değerinden daha kısa – kesik- kullanma durumu. Notaların altına ya da üstüne konulan nokta staccato çalınacağını belirtir.

Legato: Birden fazla notayı aynı yayda –yönde– çalma durumu. Bağlı çalma.

Deşifre: Daha önce görülmemiş –çalışılmamış– bir müzik eserini ilk bakışta okuma ya da çalma durumu.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR

2.1. Müzik Eğitimi

Güzel sanatlar içerisinde yer alan müzik, insanoğlunun kendisi ve çevresini keşfetmesi ve geliştirmesiyle ortaya çıkmış, malzemesi ses olan bir sanat dalıdır. Say (2002:358) müziği; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri sesler ve ses kaynaklarının katkısıyla, belli olguları, belli amaç ve yöntemlerle, belli bir güzellik anlayışıyla ifade eden bir bütün olarak açıklamıştır.

Uçan'a (1997:13) göre müziğin insan yaşamındaki önemi, onun insan yaşamının değişik boyutlarındaki çok yönlü işlevlerinden kaynaklanır ve bu işlevler bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olarak beş kümede toplanır (Uçan 1997:13). Müzik, birey ve toplum üzerindeki popülaritesini, yeri ve önemini, her zaman üst düzeyde bulundurarak zamanla bir bilim ve eğitim alanı haline gelmiştir.

Müzik eğitimi; temelde bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme, bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir (Uçan, 1997:14).

Uçan'a (1997:30) göre müzik eğitimi; temelde, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik düzenlenip gerçekleştirilir.

2.1.1. Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan 1997:30).

“Özengen müzik eğitimi, ilkökul, ortaokul ve liselerde daha çok, eğitsel müzik kol çalışmaları, seçmeli ses ve çalgı toplulukları, seçmeli koro ve orkestra çalışmaları, seçmeli bireysel ve toplu müzik kursları, isteğe bağlı müzik etkinlikleri ve müzik yarışmaları yoluyla; üniversitelerde ise, bunlara benzer durum ve ortamların yanı sıra serbest ya da boş zamanları

değerlendirmek amacıyla isteğe ve gönüllü katılıma bağlı olarak yürütülen bireysel ve toplu müzik yapma çalışmaları yoluyla gerçekleşir” (Uçan, 1997: 32).

Örgün olmayan yani yaygın eğitim denilen boyutta büyük önem taşıyan özenen müzik eğitiminde müzikle ilgili belli resmi, özel ve gönüllü kuruluşların ve kişilerin özenenlere yönelik olarak düzenledikleri kurslar, özel dersler, bireysel ve toplu çalışmalar, konserler, festivaller, yarışmalar, şöenler vb. etkinlikler ağırlıklı bir yere sahiptir (Uçan 1997:32).

Fenmen’ e (1952) göre “bir ülkenin müziği kuşkusuz ki profesyonel müzikçiler elinde yaşam bulur ve gelişir. Ama amatörlerin katkısını da küçümsemeyelim. Bu düşünceyle sanat yaşamına atılıp her şeyini ona hasredenler olduğu gibi, çevresini sanatsever bir düzeye yüceltmış nice amatör de vardır. Amatörlük ciddiyet düşmanı değildir, kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur. Sanatı besleyecek olan amatörlerdir. Amatör müzikçi sayısını artırmak için tüm dünya ülkeleri çaba harcamaktadır. Sanat alanındaki yeni ataklar için amatörler büyük gereksinim vardır. Büyük sanat ordusunun erlerini onlar oluşturur. Bir ulusun sanatsal düzeyi onlarla ölçülür. Sanatçı yetiştiren kurumların yanında amatörlerinde yetişmesini sağlamak amaçlarımızdan biri olmalıdır” (Say 2001:82).

Özenen müzik eğitimi, okullarda herkese yönelik verilen genel müzik eğitimi ile müziği, meslek olarak hedefleyen bireylerin aldığı mesleki (profesyonel) müzik eğitimi arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Özenen müziğin bir boyutunu da çalgı eğitimi oluşturmaktadır.

2.2. Çalgı ve Keman Eğitimi

Parasız’ a göre (2009) göre çalgı eğitimi; bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan, yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır. Çalgı eğitimi, uzun ve zorlu bir yol olmakla birlikte aynı zamanda özenli, sabırlı ve planlı çalışma gerektiren bir süreçtir. Bu zorlu yoldaki en önemli iki unsur ise öğrenci ve öğretmendir. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitimi derslerinde öğretmen-öğrenci iletişimi ve öğretim yöntemi, hedeflenen davranışları edinme sürecinde etkin bir rol oynar.

Yağışan’ a (2008) göre çalgı eğitimi bir anlamda, müzik aleti kullanımıyla insan-çalgı/müzik buluşmasını, bütünleşmesini ve etkileşmesini sağlayan bir süreçtir.

Ülkemizde özengen müzik eğitiminin önemli bir bölümünü özengen çalgı eğitimi oluşturmaktadır. Her yaştan adaylar, medya araçları, yakın veya uzak çevresinin etkisiyle gönüllü olarak çalgı çalmaya yönleneren istedikleri çalgının eğitimini alabilmektedir. Çalgıların eskiye oranla maliyetinin daha düşük olması ve uzman insan sayısının gün geçtikçe artması öğrenciye istediği çalgıyı çalma noktasında kolaylıklar sağlamaktadır. Ülkemizde özengen çalgı eğitiminde önemli bir alanı da özengen keman eğitimi oluşturmaktadır.

Uçan'a (2004) göre insanın müzik yaşamında kemanın çok ayrı, özel ve ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü keman insan sesine en yakın çalgısal sesi verir ve insanın müziksel duygu, düşüncü, devingi ve sezgilerini en etkili biçimde anlatır, yansıtır. İnsanın yarattığı en gelişkin müziksel anlatım gücü en yüksek çalgıların başında gelir. Çeşitli çalgı topluluklarında ölçek ve önder işlevi görür. Dağarı/dağarcığı en geniş ve en zengin çalgıların başında gelir.

Yaylı çalgılar ailesinin en küçük üyesi olan keman, etkili sesi ve perdesiz bir çalgı oluşunun verdiği kullanım genişliği nedeniyle yüzyıllar boyunca besteci, yorumcu ve dinleyicilerin ilgisini çekmiş ve hemen hemen her türlü müzikte yer bularak repertuarını genişletmiştir.

Keman eğitimi, "keman öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların devinîsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişiklikler oluşturma veya onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci" diye tanımlanabilir (Günay, Uçan 1980:8).

Parasız'a (2009) göre keman eğitimine teknik açıdan bakıldığında gerekli olan unsurlar, bedenın doğru biçimde duruşuyla başlar, devamında kemana ve yayı doğru tutmak, kol, bilek el ve parmakları doğru konuşturmak, sol el ve sağ el teknikleri gibi temel davranışlardan oluşur.

Özengen keman eğitiminde video desteğinin kullanılması;

- Öğrencinin bilgiye birincil kaynaklardan ulaşması,
- Öğrencinin öğrenme sürecine daha aktif katılımını sağlaması,
- Öğrenmeyi bireyselleştirmesi,
- Öğrenmeyi zenginleştirmesi,
- Öğrenene, izleme, keşfetme, özümseme, yorumlama ve değerlendirme gibi bilişsel süreçleri kazandırması,

- Öğrenene ve eğitimciye sürecin sonunda değil, sürecin içinde değerlendirme fırsatı vermesi,
- Eğitimcinin öğrenme sürecinde öğrenciye bilgiyi aktaran değil, öğrencinin bilgiye ulaşmasında rehberlik edici bir rol üstlenmesi,
- Öğrenme sürecinde, gözlem yaparak ve model alarak öğrenmenin ön planda olması bakımından;

bu özellikleri destekleyici yaklaşım ve kuramlardan yapılandırmacılık yaklaşımı, aktif öğrenme ve sosyal öğrenme kuramı ile ilişkilendirilmiştir.

2.3. Yapılandırmacılık Kuramı

Eğitim bilimlerinde öğrenme-öğretmen sürecinde yaşanan gelişmeler, eğitimde niteliği artırmaya duyulan gereksinim ve giderek öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme isteği, yeni yaklaşım arayışlarında gündeme getirmiştir. Öğrenme öğretmen sürecindeki uygulama ve yenilikler, öğrencilerin etkili iletişim kurma, üst düzey düşünme becerilerini geliştirme, bilginin doğruluğunu sorgulama ve karmaşık problemleri çözme becerilerini geliştirme amaçlarına ulaşmada en etkili yolun yapılandırmacılık yaklaşımı olduğu eğitim bilimciler arasında yaygın olarak kabul görmektedir (Demirel, 2009: 159).

Yapılandırmacılık öğrenme ve eğitim bağlamlarında terim olarak bilginin oluşturulmasına ve yeniden yapılandırılmasına işaret eder. Yapılandırmacılık anlayışında bilgi bilenden bağımsız bir şekilde doğada var değildir. Özne bilgiyi kendi için öteki öznelere etkileşimim sırasında oluşturur, oluşturduğu bilgiden kendisi ve çevresi etkilenir (Yeşilyaprak vd., 2000: 380).

Bilginin temel alınmasından çok nasıl öğrendiğimizle ilgilenen bir öğrenme kuramı olarak eğitim bilimcilerin dikkatini çeken yapılandırmacılık anlayışının cazip olmasının nedeni doğal ve teknolojik ortamlarda öğrencilerin kendi anlamlarını oluşturmayı ve kendi kendilerine düşünmeyi öğrenmelerine olanak sağlamasıdır.

Yapılandırmacılık kuramının oluşumunda üç temel yaklaşım üzerinde durulmaktadır. Bunlar; *Bilişsel*, *sosyal* ve *radikal* yapılandırmacılıktır.

Bilişsel yapılandırmacılar bilginin nasıl oluştuğunu açıklamada Piage'nin kuramını dikkate alırlar. Piage bilginin doğası ile ilgili üç terim kullanmaktadır. Bunlar şema, kavram ve yapıdır. Öğrenme sürecinde bireyin geçmiş yaşantıları büyük önem taşıırken birey, yeni bir durumla karşılaştığında şemaları yardımıyla var olan bilgi ve deneyimleri bilgiyi özümsemeye

kullanır. Kavramlar zamanla ortaya çıkar ve yavaş yavaş gelişir. Birey var olan bilgilerinin yeni bilgiyi özümsemeye yeterli olmadığını fark ettiğinde zihinde yeni bir kavram yaratarak yeni duruma uyum sağlamaya çalışır. Yapı ise bireyin bilgilerinin organize edilmiş şekli olarak açıklanabilir.

Bilişsel yapılandırmacılığa göre eğitim sürecinde bireylerin bilişsel gelişim düzeyi dikkate alınmalıdır. Öğrenenlere var olan yanlış anlamlarıyla çelişen deneyimleri için kavrayıp uygulayabilecekleri alternatif yaşantılar sunulmalı ve bu yolla düşüncelerinde gelişim sağlanmalıdır (Demirel, 2009: 160-163).

Sosyal yapılandırmacılığı temelini oluşturan L.S.Vygotsky, bireysel gelişimin sosyal ve kültürel bağlam olmaksızın anlaşılmayacağını belirtir (Yeşilyaprak vd., 2000: 366) . Vygotsky' nin kuramı bilişsel gelişimi sağlama konusunda toplum ve kültürü önemseyip bu kavramlara vurgu yaptığından dolayı kuramı sosyo-kültürel bir yaklaşım olarak adlandırılır.

Bireylerde bilişsel gelişim Piaget' de daha çok içten dışa doğru, Vygotsky'de ise dıştan içe doğru gelişmektedir. Piaget' e göre bir bireyde önce yetenekler oluşur daha sonra bu yetenekler kullanılır. Vygotsky'de ise birey, dış dünyada insanlar arasında geçen etkileşimleri izleyerek ve diğerleri ile etkileşime girerek kendi gelişimlerine katkı sağlarlar.

Ernst Von Glasersfeld'in görüşlerinin benimseyen *radikal yapılandırmacılık* anlayışı bireyin bilgiyi etkin bir şekilde oluşturduğu görüşünü savunmaktadır. Öğrenenler kendi deneyimlerine göre bilgiyi zihinlerinde yapılandırır. Bireysel olarak deneyimlerimiz değiştiğinden doğruluğun ya da gerçekliğin tek bir doğru görüşü yoktur. Bir problemin her zaman birden fazla çözüm yolu vardır ve farklı çözümler farklı bakış açılarından ele alınabilir. Radikal yapılandırmacılıkta bilgiyi anlamlandıran ve yapılandıran bunun sonucunda öznel gerçeği oluşturan bireyin kendisidir.

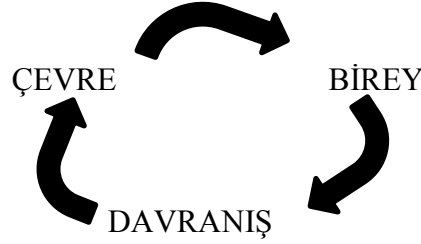
Yapılandırmacılık akımının son yıllarda ilgi görmesi pek çok nedene bağlıdır. Özellikle geleneksel sınıf ortamında öğrenme ezber ve bilginin tekrarına dayanmaktadır. Oysa yapılandırmacılıkta bilginin transferi, yeniden yapılandırılması ve bilginin transfer edilebilmesi için yeni bir anlayışın gelişmesi gerekmektedir (Demirel, 2009: 163-165).

2.4. Sosyal Öğrenme Kuramı

“Günümüzde eğitim bilimleri ve psikoloji alanında geniş kabul gören sosyal öğrenme kuramı davranışçı yaklaşıma insanın öğrenme biçimine ilişkin görüşlerinden dolayı çeşitli eleştiriler getirerek davranışçı kuramların insan davranışını tam olarak açıklayamadığından hareketle gelişmiştir. Kimi zaman “sosyal bilişsel kuram” olarak da

adlandırılan bu kuram insanın öğrenmesinin bireysel, çevresel ve davranışsal faktörlerin karşılıklı etkileşimi sonucunda oluştuğunu savunarak insanın aynı zamanda sosyal bir varlık olmasından hareketle toplumda bireylerin diğer insanları model alarak ve gözlem yaparak öğrendiğini savunmaktadır’’(Bayrakçı, 2007: 198).

Şekil 2.4.1 Sosyal Öğrenme Kuramında bireysel, çevresel ve davranışsal faktörlerin karşılıklı etkileşimi (Kaya vd., 2012: 91)

Günümüzde sosyal öğrenme kuramı denildiğinde akla gelen isim Albert Bandura'nın 1960'lı yılların başında öğrenmeye getirdiği yaklaşım sosyal-davranışçılıktır. Bandura'nın öğrenme kuramı davranışçı yaklaşımın bir çeşit kolu gibi görünmesine rağmen bilişsel yaklaşımların etkisiyle daha ılımlı bir yapı ortaya koymaktadır. Sosyal öğrenmede temel faktör, bireyin başkalarını gözlemleyerek öğrenmesidir. Öğrenme etkililiği modelden gözlemlediği davranışı taklit edebilme kabiliyetinde bağlıdır (Yeşilyaprak vd., 2000: 248-250).

Sosyal öğrenme kuramına göre, diğer bireylerin geçirdikleri yaşantıları ve sonuçlarını gözlemleyen bireyler, duygusal bir koşullanma içine girer ve benzer durumlarda aynı davranışı kendileri de gösterirler. Başkalarının gösterdikleri davranışlar sonucunda elde ettikleri olumlu ya da olumsuz sonuçların gözlemlenmesi yoluyla öğrenme öğrenen için zaman ve emek tasarrufu sağladığı gibi kimi durumlarda bireyi olası tehditlerden korur. Bireyler arası sosyal iletişimin temel alındığı sosyal öğrenme kuramında öğrenme gözlem yoluyla öğrenme, model alarak öğrenme ve dolaylı yollardan öğrenme olarak üç şekilde gerçekleşmektedir (Kaya vd., 2012: 81).

2.4.1. Gözlem Yoluyla Öğrenme

Sosyal öğrenme kuramının temsilcilerinden Bandura'ya göre günlük yaşantımızdaki, birçok şeyi gözlem yoluyla öğreniriz. Bandura'ya göre gözlem yapan birey modelden beş değişik şey öğrenir.

1. Yeni bilişsel beceriler ve yeni psikomotor beceriler
2. Önceden öğrenilmiş yasakların güçlenmesi veya zayıflaması

3. Sosyal motive ediciler, yeni deęerler, inançlar

4. Çevrenin veya eşyaların nasıl kullanılacağı

5. Duygularını açıklama yöntemi

Bandura, gözlem yoluyla öğrenmeyi dikkat, hatırlama, davranışa dönüştürme ve güdüleme olarak dört sürece bağlamıştır.

Dikkat etme sürecinde birey model alacağı etkinliklere dikkat edip, doğru bir biçimde algılamazsa gözlem yoluyla öğrenme meydana gelmez. Bu süreçte gözlemcinin özellikleri, gözlemlenen modelin özellikleri ve gözlenen davranışın özellikleri öğrenmeyi etkileyen üç temel faktördür.

Akılda tutma süreci de denilen hatırlama sürecinde gözlem yoluyla öğrenilen bilgiden yararlanmak için önceden gözlenmiş, sembolleştirilerek kodlanmış ve bellekte saklanmış olan bilginin hatırlanması gerekir. Davranışa dönüştürme süreci öğrenilenlerin davranışa dönüştürülmesi sürecidir.

Güdüleme süreci ise modelden davranışı gözlemleyen bireyin, davranışın sonunda modelin ödüllendirilmesi durumunda modeli taklit ederek aynı davranışta bulunması ya da davranışın sonunda modelin cezalandırılması durumunda gözlemleyeninin aynı davranışı tekrarlamamaya özen göstermesidir (Kaya vd., 2012: 82-83; Yeşilyaprak vd., 2000: 261).

2.4.2. Model Alarak Öğrenme

Özellikle psikomotor beceriler gerektiren alanlarda bireyler davranışları modellerden gözlemleyerek öğrenmektedirler. Resim alanında öğrenci modelden fırçayı tutuş vuruş vb. becerileri, spor alanında öğrenci modelden atlayış, topa vuruş vb. becerileri, müzik alanında öğrenci modelden duruş, kendi sesini veya çalgısını kullanış becerilerinde modeli taklit ederek davranışlarını oluşturmakta ya da geliştirmektedir.

Sosyal öğrenme kuramcılarına göre bireyler davranışları öğrenebilmek için kendilerine daha çok benzeyen kişileri model alırlar. Gözlemcinin algılama gücü, hazır bulunuşluk düzeyi, bilişsel yapı ve becerileri, eğilimleri ve fiziksel kapasitesi davranışın oluşması sürecinde etkili faktörler olmasıyla birlikte bir diğer faktörde gözlemcinin model ile etkileşimidir. Bu etkileşim yaş, cinsiyet, karakter, benzerlik ve statü gibi bazı temel özelliklere bağlıdır.

Tablo 2.4.2.1 Modelin statüsünün durumuna göre, gözlemlenen davranış model alma düzeyi

(Aktaran: Kaya vd., 2012: 86)

Modelin Özellikleri	Modelde gözlemlenen davranış	Model alınma Düzeyi	Örnek
Yüksek Statü	Davranışın sonuçları tam olarak bilinmiyor	Yüksek	Ünlü kişiler
Eşit Statü	Olumlu	Yüksek	Aynı yaş grubundan sporda başarılı olan bir öğrenci
Eşit Statü	Olumsuz	Düşük	Aynı yaş grubundan yaramazlık yaptığı için ceza alan bir öğrenci
Düşük Statü	Olumlu	Düşük	Alt sınıftan başarılı olduğu için ödül almış bir öğrenci
Düşük Statü	Olumsuz	Düşük	Annesinden yaramazlık yaptığı için azar işiten küçük kardeş

Sosyal Öğrenme kuramcıları üç model tipi olduğunu savunmaktadırlar. Bunlar;

1. Canlı modeller: Bireyin günlük yaşam içerisinde iletişim kurduğu anne-baba, kardeşler, akrabalar, komşular ve arkadaşlardır.
2. Sembolik modeller: Gerek filmlerde, şarkılardan, televizyondan, internetten, gerekse kitaplardan okunan ve tanınan kişilerdir.
3. Sözel yönergeler: Bireyin model alacağı başka bir şahıstan ziyade toplum arasında sözel olarak yaygınlaşmış ve sıkça kullanılan “erkekler ağlamaz” gibi yönerge ve talimatlardır (Kaya vd., 2012: 86).

2.5. Aktif Öğrenme

Kılıç, Fleming, Bonwell ve Eison’ a göre, günümüz bilgi, teknoloji ve insan niteliklerine göre karşılaştığımız sorunlar oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Bilginin hızla gelişip arttığı, teknolojinin pek çok boyutuyla günlük yaşamımıza girdiği çağımızda, birbiriyle ilişkisiz ezber bilgi parçacıklarına sahip olan bireyler değil, bunlar arasındaki ilişkileri görebilen, bilgiyi analiz edip yeni bilgiler sentezleyebilen ve sentezlediği bu bilgileri, karşısına çıkan sorunların çözümünde kullanabilen bireyler istenmektedir.

Aktif öğrenme; “öğrenenin öğrenme sürecinde kendi öğrenmesinin sorumluluğunu üstlendiği, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleriyle ilgili karar alma ve öz düzenleme

yapma fırsatlarının verildiği ve karmaşık öğretimsel işlemlerle öğrenenin, öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme süreci” olarak nitelendirilmektedir. Aktif öğrenme ezberciliği önleyerek düşünen, araştıran, üreten, sorun çözen ve eleştirel düşünebilen bireylerin yetiştirilmesini hedeflemektedir (Aktaran: Çelik vd., 2005:2).

“Yapılan birçok araştırma sonuçları geleneksel eğitimle yapılan müzik derslerinin istenilen oranda başarılı olamadığını ortaya koymaktadır (Yaltur, 2006). Çünkü bu sistemde birey üretmeyen, kullanmayan bir konumda olduğu için müzikal gelişim, yaratıcılık ve üretkenlik beklenen oranda gerçekleşmemektedir. Ancak her an merak duygusunun olduğu aktif öğrenme sürecinde birey müzikle alakalı pek çok şeye ilgi duyar, birçok şeyi keşfeder ve sonuçta da merakını giderir. Yaparak ve yaşayarak öğrenmenin olduğu bu süreçte birey unutmayaacağı kazanımları gerçekleştirebilir” (Köksal, Yağışan, Aksoy, 2013:90).

Müzik eğitiminde çağdaş yöntemler olarak kabul edilen Orff-Schulwerk, Dalcrose Yöntemi, Suzuki Yöntemi ve Kodaly Yöntemi, aktif öğrenmede sözü edilen; öğrencinin “öğrenmesi ile ilgili kararları alması” ve “zihinsel yeteneklerin kullanmaya zorlanması” gibi iki önemli koşulu yerine getirdiklerinden dolayı, müzik eğitiminde aktif öğrenme yöntemleri olarak kabul edilebilir (Yıldırım 2009:20).

Tablo 2.5.1. Aktif Müzik Öğretiminde Aktif Sınıf İle Geleneksel Sınıf Ortamını

(Bilen vd. 2003) Müzik öğretiminde aktif sınıf ile geleneksel sınıf ortamını tablo 2.5.1’ de karşılaştırmışlardır.

	Aktif Sınıf	Geleneksel Sınıf
Görüntü	Öğrenciler çeşitli biçimlerde (kümeler halinde, O, V ya da iç içe halkalar halinde vb. oturabilirler. Sınıfın önü arkası belli değil, aynı anda her köşede etkinlik sürmekte, hareketli, sürekli etkileşim halinde, öğretmen sınıfı dolaşarak gereksinim duyanlara yardım etmekte.	Öğrenciler sıralar halinde hareketsiz oturmakta ve başlarında bir öğretmen anlatım yapmakta, etkileşim çok sınırlı.
Öğrenci	Araştırır, düşünür, soru sorar, keşfeder, tartışır, fikir üretir, karşılaştırma yapar. Açıklar, örnekler verir, anlam çıkarır, önceki öğrenilenlerle bağlantı kurar, değerlendirme yapar, çıkarımlarda bulunur, tahmin eder, neyi nasıl öğreneceğine karar verir, kendi eksiklerinin farkına varır, öğrenme malzemesini başka ifadelerle anlatır, örnek ister, neden-sonuç ilişkilerini bulur, bilgiyi yeniden yapılandırır ve sınıflar, öğrenmek için uğraşır.	Pasif alıcı; not tutar, aktarılan bilgiyi ezberler ve sınavlarda tekrarlar, daha sonra unuttur.
Öğretmen	Öğrenmeyi kolaylaştırıcı.	Uzman, bilgi aktarıcı.
Müzik Bilgileri	Müzikten bilgiye ulaşılır.	Bilgiden müziğe ulaşılır.
Çalgı ve Materyal	Çok çeşitli ritmik ve ezgisel çalgı kullanılır. Ses veren her türlü materyal (görsel ve işitsel), öğrenme aracı olarak kullanılır.	Çalgı ve materyalde çeşitlilik azdır.
Ritmik ve Ezgisel Çalışmalar	Her türlü ses veren materyal, bedenin birçok yeri (el, kol, diz bacak omuz, yanak, vb.) ritmik eşliklemelerde kullanılır. Solfej eğitiminde hem tonal duygu, hem seslerin yüksekliklerini düşünme gelişimini sağlayan yaklaşımlar izlenir.	Ritmik çalışmalar öğrenilen şarkıya elle, ayakla ritim eşliği yapma ile sınırlıdır. Solfej eğitiminde izlenen yaklaşım nota okuma, öğretmenin çalgısının ve sesinin desteği ile kulaktan nota okumadır.
Oyun-Dans	Beden dilini kullanmaya yönelik doğaçlama danslara ve çocuk oyunlarına yer verilir.	Beden dilini kullanmaya yönelik doğaçlama danslara ve çocuk oyunlarına yer verilmez.
Yaratıcılık	Yaratıcılığın geliştirilmesi ön plandadır. Ritmik, ezgisel dans ve doğaçlamalarına Şarkılara oyun figürü oluşturmaya Müzikli dramatizasyon etkinliklerine yer verilir.	Yaratıcı öğrenme ortamı yoktur.

(Aktaran: Şeker 2011:8)

2.6. Öğretim Teknolojisi ve İletişim

Demirel, Altun vd.’ ne (2012:13) göre öğretim, öğrenmelerin gerçekleşmesi için bilginin ve ortamın düzenlenmesi olarak tanımlanabilir. Ortam denilince yalnızca öğretimin yapılacağı yer değil bilginin aktarılmasında ve (öğrenen) bireylere çalışmalarına rehberlik

edilmesinde kullanılacak yöntemler, araç-gereçler ve materyaller de kastedilmektedir. Bireye kazandırılacak bilgi ile ortam arasındaki ilişki öğretim hedeflerine göre değişebilmektedir. Örneğin, öğretim hedefi bir video çekimi yapılmasını gerekli kılıyorsa öğretim ortamı da bunun gereklerini yerine getirecek şekilde düzenlenir.

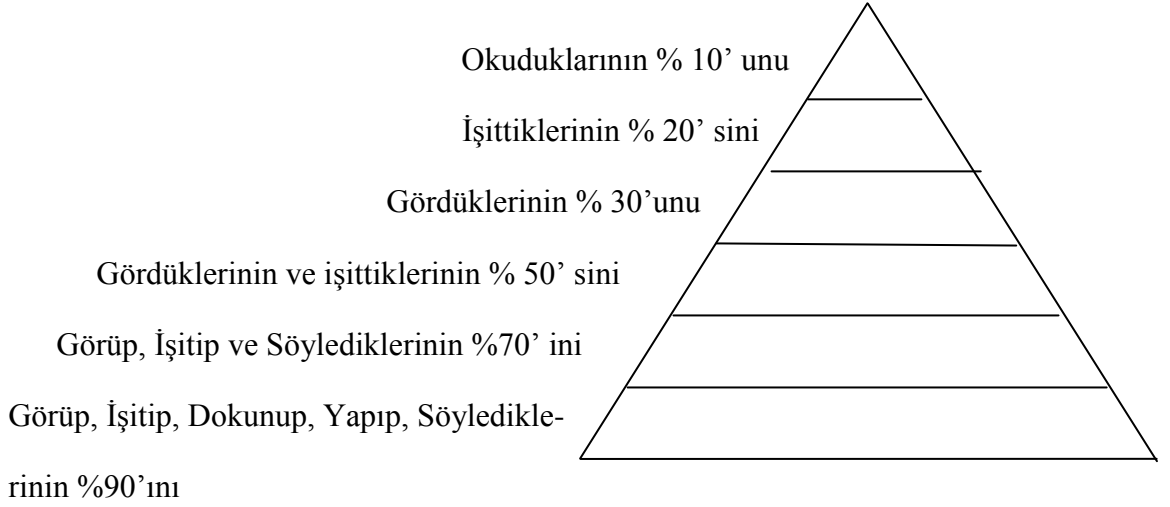
Teknoloji ise bilimin üretim, hizmet, ulaşım vb. alanlardaki sorunlara uygulanmasıdır (Alkan, 1987). Ünlü bir eğitim teknoloğu olan James Finn ise teknolojiyi şöyle tanımlamaktadır; “ makine kullanımının yanı sıra teknoloji, sistemler, işlemler, yönetim ve kontrol mekanizmalarıyla hem insanlardan hem de eşyadan kaynaklanan sorunlara, bu sorunların zorluk derecesine, teknik çözüm olasılıklarına ve ekonomik değerlerine uygun çözüm üretebilmek için bir bakış açısıdır” (Aktaran: Demirel vd., 2012:10).

Öğretim teknolojisi kavramı zaman zaman eğitim teknolojisiyle birlikte kullanılmasına rağmen bazı araştırmacılar tarafından da eğitim teknolojisinin bir alt kümesi olarak sınıflandırılmaktadır.

Engler’ e (1972:59) göre öğretim teknolojisi televizyon, hareketli resimler, kasetler, diskler, kitaplar ve yazı tahtası gibi donanımı ifade eden iletişim araçlarını anlatır (Aktaran: Demirel vd., 2012:12).

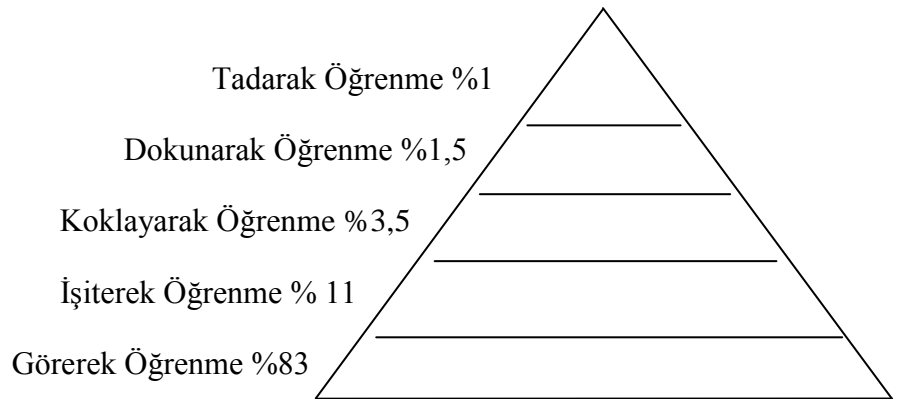
Günümüzdeki teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan araç-gereç ve materyaller her geçen gün sayı ve tür olarak hızla artmaktadır. Geliştirilen yeni kaynaklardan bazıları tek bir duyu organımızı etkilerken bazıları ise birden çok duyu organımızı etkilemektedir. Yapılan araştırmalar, kullanılan araç-gereç ve materyallerin daha çok duyu organına hitap edişiyile öğrenmenin kalıcılığı arasında doğru orantı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Şekil 2.6.1. Öğrenilenlerin hatırlanma yüzdeleri (Demirel vd., 2012:28)

Eğitimde araç-gereç ve materyal kullanımının önemini artıran, öğrenme ile duyu organları arasındaki ilişkidir. Öğretim materyalleri çoklu öğrenme ortamı sağlar. Yapılan araştırmalara göre öğrenmelerimizin %83' ü görme, %11'i işitme, %3,5'i koklama, %1,5'i dokunma ve %1'i tatma duyularıyla gerçekleşir. Ayrıca insanlar, okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, kendi yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır (Demirel vd., 2012:29).

Şekil 2.6.2. Beş duyu organının öğrenmedeki payları (Demirel vd., 2012:29)

Teknolojinin gün geçtikçe gelişmesiyle paralel olarak artarak ortaya çıkan ve gelişen araç-gereç ve materyallerin sınıflandırılmasını Amerikalı eğitim teknolojü Edgar Dale yapmıştır. Dale'nin adını "Yaşantı Konisi" verdiği sınıflama için Çilenti (1984) "Eğitim yaşantılarını seçme ve eğitim durumlarını düzenlemeye yardımcı bir model" olduğunu

belirterek eğitim-öğretim yönünden en kullanışlı sınıflama değerlendirmesini yapmaktadır (Demirel vd., 2012:22).

Şekil 2.6.3. Dale'nin Yaşantı Konisi (Demirel vd., 2012:23)

Çilenti (1984) Dale'nin Yaşantı Konisi sınıflandırmasının dayandığı bilimsel ilkeleri şu şekilde sıralamaktadır;

1. Öğrenme işlemine katılan duyu organımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve geç unuturuz.
2. En iyi öğrendiğimiz şeyler kendi kendimize yaparak öğrendiğimiz şeylerdir.
3. Öğrendiğimiz şeylerin çoğunu gözlerimizin yardımıyla öğreniriz.
4. En iyi öğretim somuttan soyuta ve basitten karmaşığa doğru giden öğretimdir (Aktaran: Demirel vd., 2012:25).

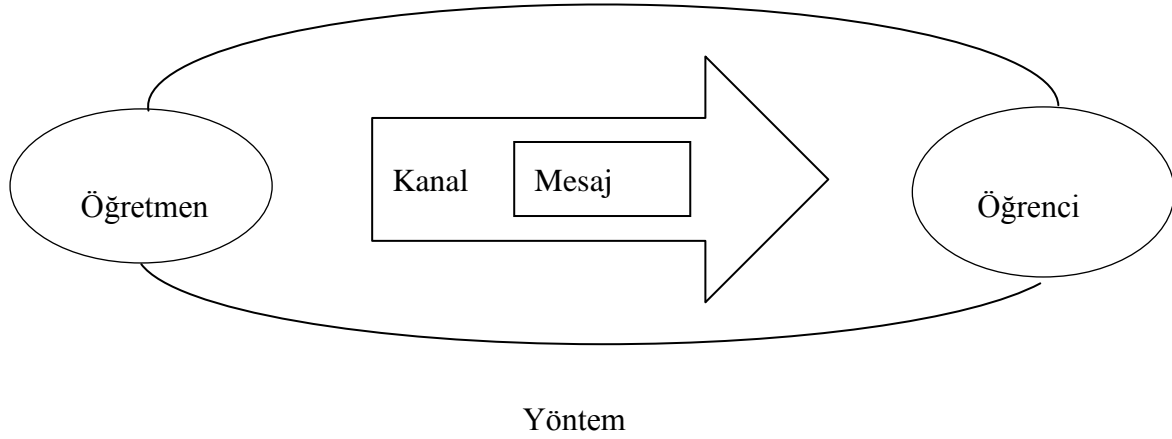
Biyopsişik, kültürel ve sosyal bir varlık olan insan yaşantısı boyunca çevresiyle sürekli etkileşim içerisinde. Bu etkileşim esnasında çevresinde var olan bilgi, birikim ve davranışları gözlemleyerek yeni bilgi, beceri ve tutumlar geliştirir.

Çilenti'ye (1984) göre öğrenci eğitim sırasında öğretmenle ya da eğitimciyle ve onun düzenlediği çevre ile etkileşimde bulunur. Öğretmenin bir konu ile ilgili hedef-davranışları

öğrencilerine kazandırmaya çalışması, o konuyla ilgili olarak kendisinde bulunan daha önce kazanmış olduğu fikir, bilgi, tutum, haber, duygu ve becerileri; daha doğrusu bilişsel, duyuşsal, ve psikomotor davranışları öğrencileriyle paylaşması, yani bu davranışların öğrencilerinde de oluşmasını sağlamaya çaba göstermesi demektir. Davranış değişikliği meydana getirmek üzere fikir, bilgi, tutum, haber, duygu ve becerilerin paylaşılması süreci iletişim olarak tanımlandığına göre; öğretmenin öğrenmeni gerçekleşmesi için öğrencileriyle iletişim kurması gerektiği sonucuna varılacaktır.

İletişim, genel anlamıyla iki birim arasındaki mesaj alış-verişi olarak tanımlanmaktadır. Bir iletişimde etkili olan beş değişkenden söz edilmektedir. Bunlar; “Kaynak, Mesaj, Kanal, Alıcı ve Dönüt”dür (Demirel vd., 2012:25).

Şekil 2.6.4. İletişim süreci (Demirel vd., 2012:25)

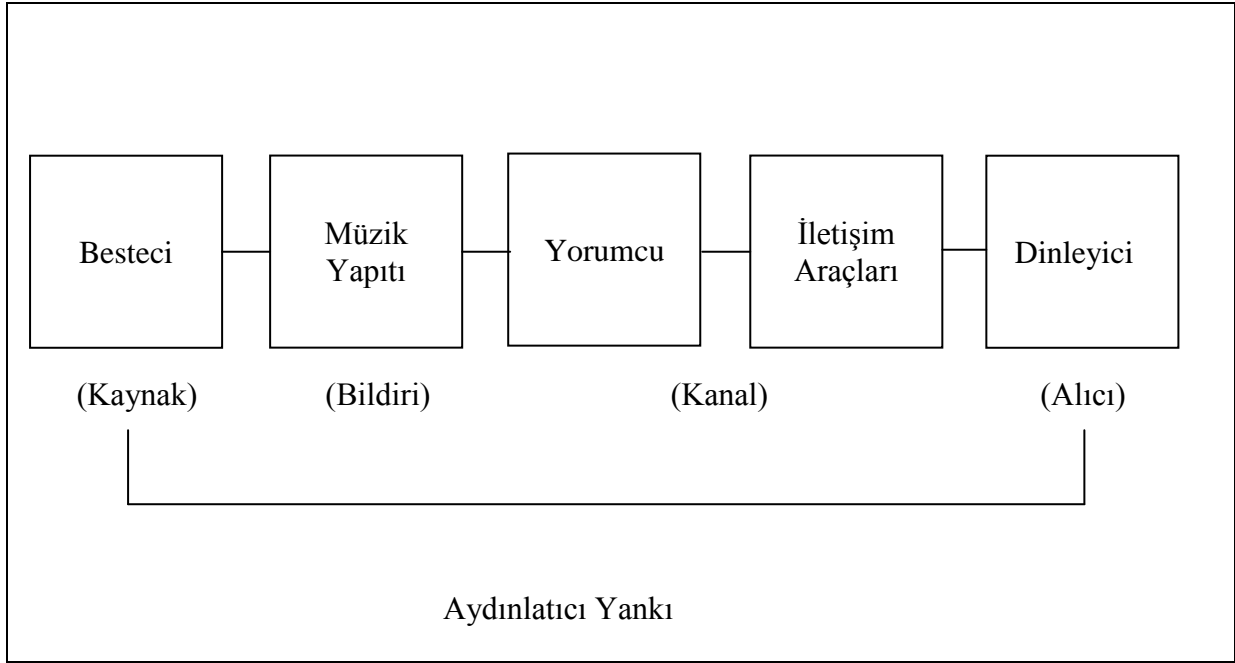
- Kaynak, bilgiyi yani mesajı ileten birimdir. Bu birim, kitap, gazete, dergi, radyo, televizyon ya da yüz yüze iletişim etkinliğinde olduğu gibi bir insan olabilir.
- Mesaj iletişimin içeriğidir. İletilmek istenen bilgi, fikir, mesajı oluşturur.
- Kanal mesajın sunulmuş biçimidir.
- Alıcı mesajın gönderildiği birimdir. Mesajı okuyan, dinleyen, izleyen kişidir.
- Dönüt ise, alıcının mesaja verdiği tepkidir, alıcının mesajı nasıl yorumladığını gösterir.

Şekil 2.6.5. Öğretme-öğrenme süreci ile iletişim süreci arasındaki benzerlikler (Demirel vd., 2012:16)

“Uçan (1996) müziksel iletişim başlıklı yazısında, iletişimin öğelerini müzik eğitimi alanına uyarlamıştır. Uçan (1996)’a göre iletişim öğelerinden kaynak, müziksel iletişimde besteciye temsil etmektedir. Mesaj ise doğal olarak müzik yapıtıdır. Müziksel iletişimin önemli unsurlarında olan “seslendirici-yorumcu” ise Uçan’a göre sonradan yeniden yaratıcı “kaynak” olarak yer bulmaktadır. Müziksel iletişimde “kanal” ise; bestecinin belirli sembollerle oluşturduğu müzik yapıtının dinleyiciye iletilmesini sağlayan araç, yöntem ve tekniklerdir. Bunlar sesli, sesli ve görüntülü iletişim araçları (Radyo, televizyon, video, teyp v.b.) olabildiği gibi, seslendiricinin eseri direk dinleyiciye sunması şeklinde de olabilmektedir. Müziksel iletişimde “Alıcı”, bestecinin başkasıyla paylaşacağı duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını içeren müziksel bildirisinin iletileceği, sunulacağı kişidir. Uçan’a göre müziksel iletişimde “Dönüt” ise dinleyicinin besteci ya da yorumcuya, kendisine iletilen müziksel bildirisini anlayıp anlamadığını veya anladıysa derecesini gösteren tepkisidir. Müziksel iletişimde, müzik eleştirmeni ve müziksel iletişim ortamı ve çevresinin de müziksel iletişime önemli etkileri bulunmaktadır” (Aktaran: Erim 2009: 27).

Şekil 2.6.6. Müziksel iletişim öğeleri (Uçan, 2004 Akt: Erim 2009: 28)

2.6.1. Türkiye’de Müzik Öğretim Teknolojisinin durumu

Uçan’ a göre müzik öğretimi, belli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanabilir (Say, 2001:130). Müzik öğretimi teknolojisi’ de bilimin, müzik öğretiminde karşılaşılan sorunların çözümünde kullanılması olarak tanımlanabilir.

Günay ve Özdemir’ e göre Müzik eğitimimizde, çalgılar, kitaplar, gramofon ve plaklar 1950’li yıllardan sonra büyük makaralı teypler (Tonbandgeraet), sonraları kasetçalar ve günümüzde CD’ler ve diğerleri kullanılagelmiştir. Orff Çalgıları ülkemize 1950’li yılların başında girmiştir. Yine 1950’li yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsü ve Orta Öğretmen Okulu’nun o zamanki adıyla Müzik Şubesinde yalnız şan, piyano ile yaylı çalgılar (keman, viyola, viyolonsel) öğretimi yapılmaktaydı. Blok Flüt öğretimi 1968-1969 öğretim yılından itibaren Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünde başlamıştır. Flütün yaygınlaşmasıyla mandoline olan ilgi azalmıştır. Müzik Eğitimi Bölümlerinin programlarına nefesli çalgıların, gitarın ve bağlamanın girişi de 1970’li yıllara rastlamaktadır. En son giren çalgı ise kontrbastır. Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Program Geliştirme çalışmaları, Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi’nin etkisinde 1970’li yıllardan itibaren başlayarak gelişmiştir. Çalgı yapımı alanındaki gelişmeler ise 1943 yılında Ankara Teknik Öğretmen Okulu’nda Müzik Atölyesi kurulmasıyla başlamıştır. Daha sonra bu kurumun elemanları Ankara Devlet Konservatuari’na geçerek yaylı çalgı yapımını, yabancı uzmanların da yardımıyla geliştirmişlerdir (Aktaran: Erim 2009: 30).

1974- 1975 yıllarına kadar ülkemizde keman eğitimi, öğrenci ve öğretmenin hazır bulunarak yüz yüze eğitim yaptığı ortamda gerçekleştirilirken 1974- 1975 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Mektupla Öğretim Merkezini faaliyete geçirmesiyle farklı bir boyut kazanmaya başlamıştır.

Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümleri için Edip Günay ve Ali Uçan tarafından “Mektupla Keman Öğretimi” metotları hazırlanmış ve ilgililere posta yoluyla gönderilerek günümüz uzaktan eğitim faaliyetlerinin ilk adımları atılmıştır.

Bayraktar'a göre gelişen teknolojinin en çok etkilediği sanat dallarından biride müziktir. Bilgisayar teknolojisine paralel olarak bir gelişme gösteren müzik dalında besteleme anından, seslendirmesine, kayıt edilmesine, basılmasına, çoğaltılmasına kadar her basamakta bu teknolojiden yararlanılmaktadır. Bestecilik sınıfları “ Bilgisayar Destekli” eğitim öğretim yapmaya başlamış ve her türlü sesi gelişmiş araçlar ile kullanabilmekte ve üzerlerinde değişiklik yapabilmektedirler (Say, 2001:140).

Günümüzde, var olan seslerin örneklerini içerisinde barındırması, kolay taşınması ve kolay kullanımı nedeniyle müzik öğretmenleri, kendi ana çalgıları yanında elektronik klavyeli çalgılardan derslerinde faydalanırken midi ya da farklı teknolojiler kullanarak şarkı, türkü, marş vb. müzik eserlerinin alt yapılarını oynatıcılar yardımıyla derslerinde kullanmaktadırlar.

Finale, Sibelius gibi nota yazım programları besteleme süreci ya da var olan notaların yazım aşamasında büyük kolaylıklar sağlamakta olup kaydetme, dinleme, basma olanakları sunmaktadırlar. Fotokopinin sunduğu imkanlarla zamandan kazanmak daha mümkün hale gelmiştir.

Birey, günümüzde kemanının akordunu ya da müzik eserinin metronom hızını tablet bilgisayar ya da akıllı telefon olarak isimlendirilen teknolojik araçların barındırdıkları müzik uygulamaları sayesinde daha kolay gerçekleştirebilmektedir. Öğrenci bu teknolojik araçlar sayesinde dersleri video ya da ses olarak kaydedebilmekte ve kendi ya da başkalarının eğitim sürecinde kullanabilmektedir.

Keman metotlarının yanında verilen görüntü ya da ses CD'leri ile birlikte ve ya internet ortamında gün geçtikçe daha da çoğalan videolar sayesinde öğrenci, eğitimciye ulaşamadığı noktada bu kaynaklardan yararlanmakta ve uzaktan müzik öğretiminin günümüz boyutunu gerçekleştirmektedir.

2.6.2. Video ve Müzik Öğretiminde Kullanılması

Video, Latince “görüyorum” anlamına gelen ve “Görüntü işaretleri” ile ilgili olan bir terimdir (Alkan,1988:265). Video, ses ve görüntüyü manyetik bir bant üzerine kayıt etmeye yarayan, siyah-beyaz veya renkli olarak gösterebilme imkanı sağlayan bir araçtır (Demirel vd., 2012:42).

Eğitim-öğretim ortamlarında videonun kullanımı 1900’lerin başlarında Amerika’ da “Görsel-İşitsel Öğretim Hareketi” akımı olarak ortaya çıkmıştır. Bu akıma katkıda bulunanlardan Thomas Edison, öğretici filmlerin eğitim alanında devrim olacağını iddia ediyordu. Bu ve ilerleyen dönemlerde A.B.D’ de ilk öğretici filmler katoloğu 1910’ da yayımlandı. Görsel öğretim üzerine beş ulusal kurum kuruldu. “ Görsel Öğretim” ve “ Görsel Eğitim” terimleri kullanıldı. Diğer katkıda bulunan isimlerden Edgart Dale “ Tecrübe Konisini” geliştirdi. Görsel öğretim dairesi kuruldu “ Müfredatın Görselleştirilmesi (Visualizing the Curriculum)” isimli ders kitabı basıldı. Görsel-ışitsel araçların eğitimde çığır açtığı kabul edildi (Karademirci:2010:397).

Eğitim-öğretim ortamlarında bilimsel videoların kullanımı pedagojik bir araç olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, teori ile uygulamayı birleştirmede çok etkili bir araç olduğu düşünülmektedir (Hagen, 2002). Videoların (veya filmlerin) eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasının birçok yararı araştırmacılar tarafından ifade edilmektedir. Bunlar; bilişsel fayda (çok ve iyi öğrenme, bellekte tutma, hatırlama), psikolojik fayda (motivasyon, öğrenme zevki) ve bilgileri görselleştirme kolaylığı şeklindedir (Pekdağ, 2010: 86).

Schwan ve Riempp (2004), öğrenmede videoların bilişsel faydalarını incelemişlerdir. Öğrencilerin video gösterimlerinin hızına uyum sağlamak için durdurma, tekrar oynatma, geriye alma veya hızını değiştirme gibi video gösterim özelliklerini kullandığı gözlenmiştir. Geleneksel öğretime nazaran, videoları içeren bir öğretimin daha etkili olduğu tespit edilmiştir (Pekdağ, 2010: 87).

Demirel ve Diğerleri (2004), video kullanımının eğitime sağlamış olduğu yararları belirli başlıklar altında toplamışlardır;

- Video, öğrenmeyi zaman-mekâna bağlı olmaktan kurtarır,
- Planlı olması gereken öğrenme-öğretme etkinliklerinin gerçekten planlı olarak ele alınmasını teşvik eder,
- Öğretim süreçlerine “mikro öğretim” gibi yeni yöntemler kazandırır,

- Bireysel ve grupla öğretime yeni olanaklar kazandırır,
- Esnek ve kaliteli ev-video eğitim sistemi yaratır,
- Bilginin sunuşunda ve akışında düzen sağlar,
- Hareket renk ve ses boyutlarıyla öğrenmeyi kolaylaştırır,
- Sınıf dışı olgu ve olayları sınıf içine getirir,
- Somut ve kalıcı öğrenmeler sağlar.

Videonun sağlamış olduğu yararlardan, videonun, öğrenmeyi zaman-mekâna bağlı olmaktan kurtarması özelliği özengen müzik öğretimi alanı için önemli avantajlar sağlamaktadır. Öğrenen kişi video aracı sayesinde herhangi bir mekânda ve herhangi bir zamanda öğrendiklerini tekrarlayabilmekte ve öğrenmeye devam etmekte, pekiştirebilme imkanı bulabilmektedir. Rozan (1987)'a göre "videonun eğitimde sağladığı kolaylıkların başında "tekrar" gelmektedir. Tekrarın öğrenme öğretmede önemi büyüktür. Birey bir işi tekrarladıkça daha iyi öğrenir, konuya yatkınlık sağlar. Öğrenmenin iyi ve kalıcı olması, alıştırma ve tekrar sayısına göre artmaktadır"(Aktaran: Erim 2009: 31-32).

Videonun yabancı dil öğretiminde kullanılmaya başlaması ve başarılı sonuçlar ortaya koyması diğer eğitim alanlarının dikkatini çekmiş ve zamanla video diğer eğitim alanlarında da kullanılmaya başlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan <http://www.eba.gov.tr/video> adresinde müzik ve müzik eğitimi, müzik aletleri, özellikleri ve kullanımları hakkında görsel ve videolar bulunmaktadır. Resmi bir özellik taşıyan bu sitenin dışında resmi olmayan internet sitelerinde sayılamayacak kadar çok video mevcuttur.

Çalgı eğitimine farklı bakış açıları ve metodolojiler getiren Suzuki okullarının kitapların da yer alan etüt ve eserlerin video kayıtları, ünlü keman eğitimcisi ve virtüözlerin eğitim dersleri (masterclass), konserler ve daha nice keman eğitim videoları internet ortamında bulunmakta olup her geçen gün sayıları çoğalmakta olup bu videolar öğrencilere bilgiye ulaşma noktasında büyük imkanlar sunmaktadır.

MP3, VCD veya DVD ekiyle birlikte verilen keman eğitim kitapları, uzaktan eğitim modeliyle hazırlanmış olarak öğrencilere sunulmakta olup video eki olmayan eğitim kitaplarına nazaran öğrencilerin ilgisini daha fazla çekebilmektedir Aynı zamanda hızlı bir şekilde insan hayatında yer bulan sosyal ağlar ve video paylaşım sitelerinde, keman eğitimi hakkında özengen ya da profesyonel videolar dolaşmakta ve öğrenci ve araştırmacılara ucuz ve çok kolay bir şekilde ulaşmaktadır.

2.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Alkan (1988) Bir Eğitim Ortamı Olarak Video isimli çalışmasında videonun tanımını, eğitim yönünden taşıdığı önemi, videonun genel özelliklerini, teknik yapısını, yararlarını ve kullanma alanlarını konu edinmiştir.

Teker (1990) Video Merkezli Bireysel Öğrenme Yöntemi isimli çalışmasında video merkezli bireysel öğrenme yönteminin geleneksel yöntemle kıyasla öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemiş ve deneysel bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın sonucunda Eğitim Teknolojisi dersinin öğretiminde öğrenme-öğretme süreçlerinde sistematik yaklaşımla Video merkezli bireysel öğretim uygulandığında, öğretmen yönetiminde yapılan geleneksel öğrenime göre öğrenci başarısını önemli ölçüde artırdığının söylenebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Teker (1991) Video ve Eğitimde Kullanılması isimli çalışmasında videonun tanımı, teknik özellikleri, diğer iletişim araçları ile karşılaştırılması, eğitimde kullanılabilirliği ve video ile ilgili çalışmaları konu edinmiştir.

Suveren (1998) tarafından hazırlanmış 6-7 Yaş Grubu Jimnastiğe Yeni Başlayan Erkek Çocuklarda Atlama Beygiri Aletinde Ubershlag Hareketinin Öğretilmesinde Sözel Eğitim ve Video Kamera ile Eğitim Yöntemlerinin Karşılaştırılması isimli yüksek lisans tezinde deney ve kontrol grupları oluşturulmuş ve bu gruplara 3 aylık eğitim verilmiştir. Deney grubunun hareketleri videoya çekilerek anında hatalarını düzeltmeleri için video çekimleri izlettirilmiştir kontrol grubu öğrencileri ise sözlü olarak uyarılmıştır. Araştırma sonucuna göre Ubershlag hareketinin teknik yapımı açısından bir farklılık olup olmadığı araştırılmış ve video kaydı yapılan grubun yani deney grubunun kontrol grubuna göre başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eker (2001) Video ve Gösteri ile Öğretim Yöntemlerinin Öğrenci Başarısına Etkileri isimli tezinde ilköğretim okulları 4. sınıf sosyal bilgiler dersi ünite konularının öğretiminde kullanılan video ile öğretim yöntemi ile gösteri ile öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisi olup olmadığını incelemiştir. İki deney bir kontrol ve her grupta yirmi öğrenci olmak üzere yürütülen deneysel çalışmada birinci deney grubuna video ile öğretim, ikinci deney grubuna gösteri yöntemi ile öğretim, kontrol grubundaki öğrencilere ise, geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda video ile öğretim yönteminin kullanılması ile işlenen sosyal bilgiler dersinin ünite konuları daha zevkli, daha kalıcı ve etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yeşrem (2003), Flamenko Sanatı ve Gitar isimli eğitim kitabında stil, çalış tekniklerinin, tablatura partileri ve teorik açıklamaların örneklerinin bulunduğu VCD eki hazırlamıştır. Yeşrem' in aynı zamanda DVD ekiyle birlikte verdiği Klasik Gitar İçin İlahiler ve VCD ekiyle birlikte Klasik Gitar için Kompozisyonlar adlı kitapları mevcuttur.

Gökbudak (2004) Video Teknolojisinin Piyano Eğitimindeki Rolü isimli makalesinde Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden 1. Sınıf olmak üzere 18 öğrenci ile video teknolojisi kullanarak bir çalışma yapmıştır. 3 aşamalı gerçekleşen bu çalışmanın sonucuna göre çalışma grubu içerisinde yer alan öğrencilerin durumlarında kısa bir sürede iyileşme olduğu görülmüş ve videonun öğretimi hızlandırdığı tespit edilmiştir.

Onur (2005) Bas Gitar isimli metodunun yanında basgitarın özellikleri ve tekniklerini içeren mp3 ve VCD eki sunmuştur.

Özdek (2006) tarafından hazırlanmış Özenen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimi isimli yüksek lisans tezi ülkemizde özenen müzik eğitimi kurumları içerisinde klasik gitar eğitiminde kullanılan metot ve yöntemlerin, eğitmen ve öğrenci tutumlarının, hedeflerin ve bu süreçte ortaya çıkan problemlerin belirlenmesi ve çözüm önerileri oluşturulabilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla araştırmayla ilgili kaynaklar incelenerek altı coğrafi bölgede 16 ilden, müzik eğitimi veren 50 kurumdaki 55 klasik gitar eğitimcisine anket uygulanmış ve sonucunda; özenen müzik eğitimi veren kurumların bir araya gelerek kendi kendilerini denetleme sistemini de içeren bir ortak yapıda örgütlenmesinin, bu kurumların salt ticari kaygılardan oluşan yaklaşımlardan arındırılmasının ve nitelikli bir özenen müzik eğitimi için alanında yeterli birikime sahip eğitimcilerin bulunduğu bir istihdam ortamının yaratılmasının gerekliliği sonuçları ortaya çıkmıştır.

Öztürk (2006) tarafından hazırlanmış Piyano Eğitiminde Video Kamera Kaydına Dayalı Mikro Öğretim Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi isimli doktora tezini video kamera kaydına dayalı mikro öğretim yönteminin piyano öğretiminde uygulanarak, öğrencilerin gerçekleştirdikleri becerileri ve bu yöntemin, öğrencilerin kendilerine olan etkisini değerlendirmelerini saptamak amacıyla yapmıştır. Araştırma sonunda video kamera kaydına dayalı mikro öğretim yönteminin başlangıç, orta ve ileri düzeydeki deney grubu öğrencilerinin son test puanları, geleneksel öğretimin yapıldığı başlangıç, orta ve ileri düzeyindeki kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Yani başlangıç, orta ve ileri düzeydeki deney grubu öğrencilerinin geleneksel öğretime oranla, video kamera kaydına dayalı mikro öğretim yönteminin etkinlikleri sonucunda duruş, okuma, teknik, müzikalite ve tempo ile ilgili piyano çalma

becerilerinin anlamlı olarak etkilendiği dolayısıyla öğrencilerin başarı oranlarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Sayar (2007), Pişano Metodu-1 isimli pişano eğitimi kitabını teknik etüt ve eserlerden oluşan bir DVD ile birlikte hazırlamıştır.

Kasap (2007) Pişano Derslerinde Teknolojinin Kullanılması isimli makalesinde teknolojinin pişano ve pişano eğitime getirdiği yenilikleri ve sağladığı yararları incelemiştir.

Halisküçük (2007) Zihinsel Yetersizliği Olan Bireylere Makarna Pişirme Becerisinin Öğretiminde Video Modelinin Etkililiği isimli yüksek lisans tezinde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere makarna pişirme becerisinin öğretiminde videoyla model olmanın etkisini araştırmış ve zihinsel yetersizliği olan öğrencilere beceri öğretiminde videoyla model olmanın etkili olduğunu, öğretim bittikten sonra beceriyi koruduklarını, farklı ortam farklı zaman, farklı araç-gereç ve malzemelere genelledebildikleri sonucuna varmıştır.

Çağrı (2008), Sol Klarnet Eğitimi-1 isimli kitabını, kitaptaki tüm alıştırmaların sesli ve görüntülü kayıtlarının bulunduğu DVD ile sunmuştur.

Ataman ve Okay (2009) Balıkesir ili merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ilköğretim müzik dersi öğretim programına yönelik görüşlerinin belirlenmesine yönelik yaptıkları çalışmanın sonucunda; yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak uygulamaya konulan müzik ders programları geleneksel müzik ders programları ile karşılaştırıldığında, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı programların öğrencilere müziği zevk alarak öğrenebilmeleri açısından geniş olanak sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erim (2009) tarafından hazırlanmış Video Model Destekli Eğitimin Gitar Performansına Etkisi isimli doktora tezinde video model destekli öğretimin, başlangıç aşamasındaki klasik gitar öğrenci performanslarına olan etkisi araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, deney ve kontrol gruplarına üç hafta süreyle geleneksel yöntemle gitar dersi uygulanmıştır. Bu sürenin sonunda deney grubu öğrencilerine aynı konuların sesli ve görüntülü CD'leri verilmiştir. Bir hafta sonra deney ve kontrol grubu öğrencilerinin performansları video kamera ile kaydedilmiştir. Bu kayıtlar üç ayrı gözlemci tarafından araştırmacının hazırladığı gözlem formları aracılığı ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, video model destekli gitar öğretimin, gitar tutuş, sağ el, sol el performansları ve tek sesli bir eser üzerindeki performansa olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Yıldırım (2009) müzik eğitiminde aktif öğrenme yöntemlerinden sayılan Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yaptığı doktora tezinde deneysel bir çalışma gerçekleştirmiş ve araştırma sonucunda Kodaly yönteminin keman çalma becerisinin müzikal boyutunda, keman çalmaya ilişkin tutum ve keman çalmaya yönelik özyeterliğin yatkınlık boyutu üzerinde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı düzeyde etkili olduğu sonucuna varmıştır.

Değirmenci (2010) Zihinsel Yetersizliği Olan Bireylere Otel Kat Hizmetleri Becerilerinin Öğretiminde Videoyla Model Olma Stratejisinin Etkililiği isimli yüksek lisans tezinde videoyla model olma stratejisinin hafif derecede zihinsel yetersizliği olan bireylerin otel kat hizmetleri becerilerini kazanmalarında etkili olduğunu ve deneklerin uygulama oturumları sona erdikten sonra da bu becerilerin kalıcılığını sağlayarak farklı ortama genelleyebildikleri ayrıca deneklerin öğretmenlerinin videoyla model olma stratejisi ile otel kat hizmetleri becerilerinin öğretimine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğunu sonucuna varmıştır.

Akdemir (2010) Videonun Dinleme Becerisine Ön Örgütleyici Olarak Uygulanması isimli yüksek lisans tezinde, özgün videonun yabancı dil öğretiminde dinleme becerisini geliştirmede ön örgütleyici olarak kullanılması ve bu uygulamanın dinleme becerisini ne derece etkilediğini incelemiş ve videonun dinleme becerisini geliştirmede ses materyallerine göre daha etkin ve etkili bir kullanımı olduğu saptayarak ön örgütleyici olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Şimşek (2010) Web Destekli Matematik Öğretiminde Kullanılan Video Derslerin Öğrenenlerin Türev Başarılarına Etkisi ve Öğrenenlerin Video Derslere İlişkin Görüşleri isimli yüksek lisans tezinde; üniversite birinci sınıf matematik dersinde geleneksel yaklaşımla video destekli eğitim karşılaştırılmış ve öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, deney grubundaki öğrencilerin video dersleri; öğrenmeye etki, videolarda ders anlatan öğretmen ve teknik özellikler bakımından büyük oranda olumlu buldukları ortaya çıkmıştır.

Şanda (2010) Saksafon Method vol.1 isimli eğitim kitabında DVD desteği sunmuştur.

Karademirci (2010) Öğretim Teknolojileri: Tanımı ve Tarihsel Gelişimine Yeniden Bakmak isimli çalışmasında öğretim teknolojilerinin tanımı ve tarihsel gelişimi ile ilgili bir

alan yazın taraması gerçekleştirmiş ve yapılan alan yazın ışığında, alandaki yavaş ilerlemenin arkasındaki nedenlerle ilgili bir tartışma yürütmüştür.

Şeker (2011) müzik öğretiminde aktif öğrenme yöntemlerinden sayılan Orff Schulwerk yöntemini, 9–11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Dersine İlişkin Tutum, Öz yeterlik, Öz güven ve Keman Çalma Becerisi Üzerinde Etkileri isimli doktora çalışmasında inceleyerek deneysel bir çalışma gerçekleştirmiş ve sonucunda Orff-Schulwerk destekli keman eğitiminin, geleneksel keman öğretimine göre; öğrencilerin keman dersine ilişkin tutumları üzerinde, keman çalma becerisi üzerinde, öz güvenin; mutluluk-doyum, kaygı, popülerite, sosyal beğeni ya da gözde olma, davranış ve uyuma-konformite, fiziksel görünüm, zihin ve okul durumu alt faktörleri üzerinde anlamlı fark oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tekşahin (2011) Dilsiz Kaval Metodu isimli metodunda DVD desteği sunmuştur.

Durusoy (2011) tarafından hazırlanmış Öğretmen yetiştirmede Web 2.0 ve Dijital video teknolojilerinin kullanılarak öğretmenlik Öz-Yeterliğinin Geliştirilmesi isimli yüksek lisans tezinde öğretmenlik uygulaması dersinde Web 2.0 teknolojileri ve dijital video kullanımının öğretmen adaylarının öğretmenlik öz-yeterliği üzerindeki etkisini incelemek amaçlanmış ve çalışmanın sonucunda Web 2.0 teknolojilerinin dijital videolar ile birlikte öğretmen yetiştirmedeki kullanımı, öğretmen adaylarının öz-yeterliğini geliştirmede etkili bir araç olarak tespit edilmiştir.

Candan (2013) Davul Atölyesi 1-2 isimli metodunda DVD desteği sunmuştur.

Işık (2013), Elektro Gitar Metodu-1 isimli kitabına ek olarak DVD eki’de sunmuştur. DVD eki’ni sadece ders videolarının bulunduğu bir ortamdan bir adım daha ileriye taşıyarak internet ve müzik programlarının da kullanıldığı interaktif bir ortam halinde hazırlamıştır.

Köksal, Yağışan ve Aksoy’un (2013), ortaöğretim müzik derslerinde; aktif öğrenme ve öğretmen merkezli öğretim’in öğrencilerin akademik başarı, tutum ve öğrenilenlerin kalıcılığı üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yaptıkları çalışmanın sonucunda, aktif öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin müzik dersi başarısını ve öğrenilenlerin kalıcılığını arttırdığını tespit etmişlerdir.

Göbelez (2013), “Görerek-Dinleyerek Keman Eğitimi 1” isimli keman metodunu DVD ekiyle birlikte vermiştir. İnteraktif nitelikte hazırlanmış DVD’de, kitapta yer alan etüt ve eserlerin canlı kayıtları ve piano eşlikleri kemanın duruş-tutuş, akortlanması vb. konularda videolar bulunmaktadır.

Şekil 2.7.1. “Görerek-Dinleyerek Keman Eğitimi 1” isimli keman metodundan bir görünüm

Gündüz (2013) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzikte Performans Kaygı Düzeylerine Video Geri-Bildirim Yönteminin Etkisi isimli doktora tezinde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans 2. ve 3. sınıfta okuyan ve piyano dersi alan öğrencilerin, müzikte performans kaygısı (MPK) düzeylerine, video geri-bildirim yönteminin etkisini incelemiştir. Deneme modelleri çerçevesinde yürütülen çalışmada sonuç olarak, katılımcıların, Video Geri-Bildirim VGB formunda yer alan sorulara verdikleri yanıtların kendi performans algılarına olumlu yönde etki ettiği tespit edilmiştir.

Kaman (2013) Öğrenciler Tarafından Hazırlanan Video Filmlerin Fen ve Teknoloji Dersi Öğretiminde Başarıya Etkisi isimli yüksek lisans tezinde Fen ve Teknoloji dersi “Kuvvet ve Hareket” ünitesinin öğretiminde, öğrenciler tarafından hazırlanan video filmlerin öğrenci başarısı ve görüşüne olan etkisini incelemiştir. 4 hafta süren ve ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılan çalışmada deney grubunda dersler, öğrenciler tarafından hazırlanan video filmler aracılığıyla yapılırken, kontrol grubunda ise dersler geleneksel yöntemle devam etmiştir. Yapılan araştırma sonucunda öğrenciler tarafından hazırlanan video filmlerin Fen ve Teknoloji dersinde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını ve derse yönelik görüşlerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalım (2014) Blokflüt Metodu Kitap ve DVD isimli eğitim kitabını DVD eki ile sunmuştur.

Servet Müzik Yapım (2014) 3 VCD den oluşan Keman Eğitimi 1-2-3 isimli eğitim seti hazırlamıştır. Birinci VCD’ de keman ve yayın tutuşu-duruşu, yay ile kemandan ses elde etme süreci, notaların süreleri, yayın bölümlerinde ve farklı tellerde yay egzersizleri ile notaların ve parmakların tuşe üzerindeki yerleri, ikinci VCD’ de farklı değerlerdeki notalar ile

tuşe üzerindeki dört parmağın farklı kombinasyonları ile ilgili egzersizler ve gamlar, Üçüncü VCD' de ise Türk müziği dizileri ve makamlarında çalışmalar mevcuttur.

Şekil 2.7.2. Keman Eğitimi 1-2-3 isimli keman eğitimi setinden bir görünüm

Suzuki Violin School (2014) ses CD' si ile birlikte verdiği keman metotlarının içinde yer alan eserlerin videolarını resmi internet sitesinde paylaşarak metotlarını görsel boyutta da zenginleştirmiştir.

Şekil 2.7.3. Suzuki Violin School isimli keman eğitimi setinden bir görünüm

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, deseni, çalışma gurubu, deneysel işlemler, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve uygulama sonucunda elde edilen verilerin işlenmesi ve çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

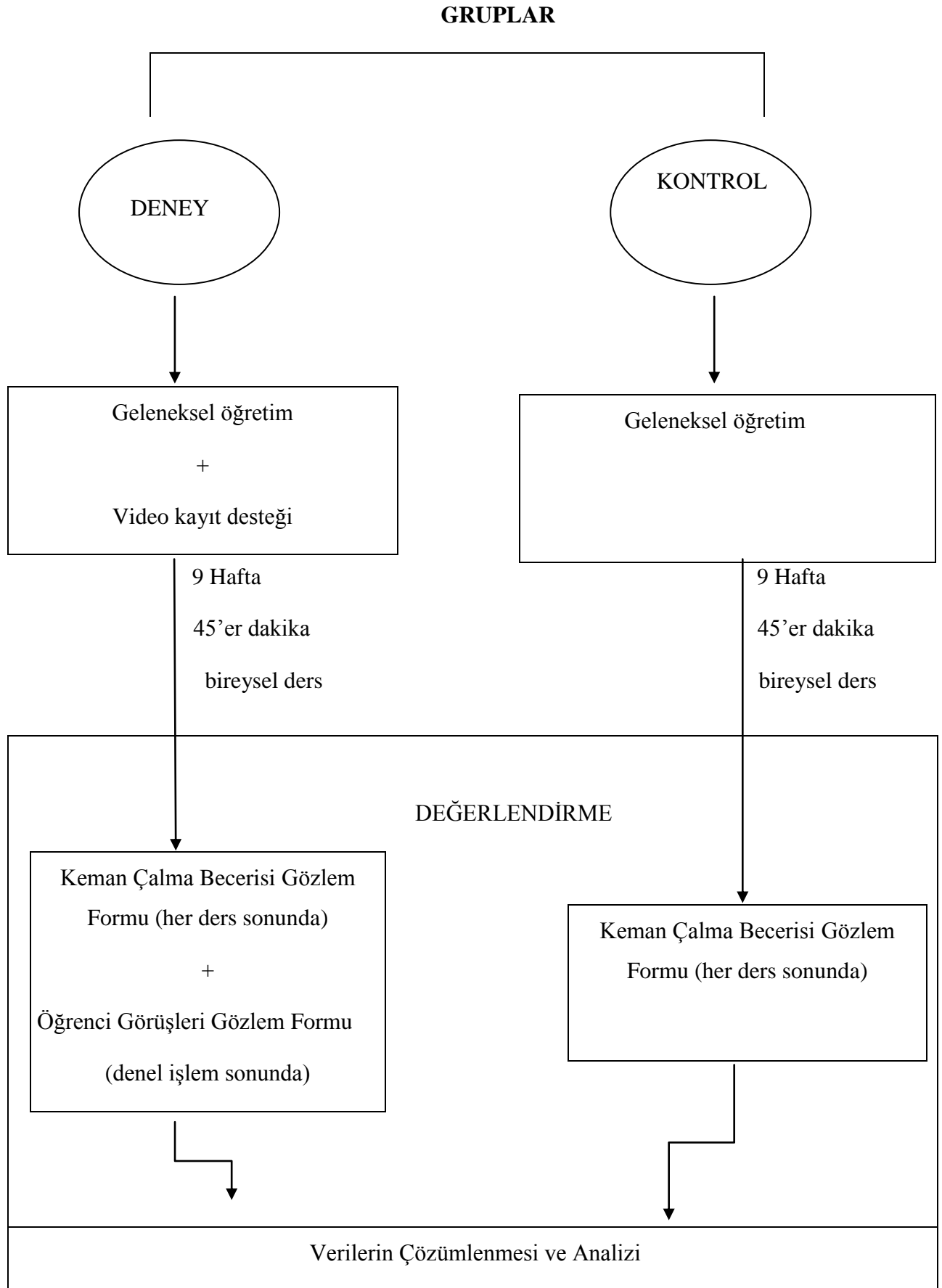
Bu araştırmada gerçek deneme modelleri arasında yer alan “son-test kontrol gruplu deneysel çalışma” yöntemi uygulanmıştır.

Bilimsel değeri en yüksek denemeler, gerçek deneme modelleriyle yapılanlardır. Gerçek deneme modellerinin ortak özellikleri, bir ’den çok grup kullanılması ve grupların yansız atama (örnekleme) ile oluşturulmasıdır. Böylece, her araştırmada en az bir deney bir de kontrol grubu bulunur. Son test kontrol gruplu modelde de, yansız atanma ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Gruplara yalnızca son test uygulanır (deney sonu ölçme yapılır). Çoğu denemelerde ön testin uygulanması ya olanaksız ya da gereksizdir. Grupların yansız atama ile oluşturulması, deney öncesi ölçmenin iç ve dış geçerlik üzerindeki olumsuz etkileri önlenabilir (Karasar, 2009: 97-98).

Bu araştırmada deney ve kontrol grupları 9’ar kişiden oluşturulup, yansız atama yoluyla (random) seçilmiş ve atanmışlardır. Öğrenciler bireysel olarak kendi gelişimleri içinde de değerlendirildiğinden yetenek vb. gibi özelliklere göre sınıflandırılmamıştır. İki gruba da haftada bir ders (45 dakika) olmak üzere 9 hafta boyunca bireysel keman eğitimi verilerek dersler anlık olarak videoya kaydedilmiştir. Her dersin sonunda deney grubu öğrencilerine dersin video kaydı DVD ortamında verilmiş, videoları diğer derse kadar izleyerek değerlendirmeleri ve hatalarını düzeltmeleri istenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerine ise ders videoları verilmemiştir. 9. hafta sonunda iki grubun video kayıtları araştırmacı ve 2 keman eğitimcisi öğretim elemanı tarafından izlenerek veriler, Yıldırım (2009: 282) tarafından hazırlanmış ve uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından revize edilmiş keman çalma gözlem formuna kaydedilmiştir (Ek-1). Bu formda ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut ve müzikal boyut ile ilgili keman çalmadaki temel bulgulara ulaşılması amaçlanmıştır.

Ayrıca deney grubu öğrencilerine deneysel çalışmanın sonunda video destekli eğitimin keman çalma performansına etkisi konusunda görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış öğrenci görüşleri gözlem formu uygulanmıştır. (Ek-2).

Şekil 3.2.1 Araştırma Deseni

3.3. Denekler

Araştırmanın çalışma grubunu Konya ilindeki özel bir müzik dershanesine keman eğitimi almak için gelen 20-25 yaş arası, farklı alanlardan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır.

18 kişiden oluşan denekler daha önce keman veya herhangi bir çalgı eğitimi almamış adaylar arasından seçilmiş olup deney ve kontrol gruplarına 9'ar kişi olarak yansız atama yoluyla (random) atanmışlardır.

Deneklerin Cinsiyet, Yaş ve Eğitim Durumlarına göre Dağılımları

Tablo 3.3.1. Deneklerin cinsiyet, yaş ve eğitim durumlarına göre dağılımları

Gruplar	Cinsiyet		Yaş						Eğitim Durumu					
	Bayan	Bay	20	21	22	23	24	25	Ön Lisans	Lisans (sınıf)				Yüksek Lisans
										1	2	3	4	
Deney Grubu	5	4		1	6		1	1	1		1	4	1	2
Kontrol Grubu	5	4	1	2	3			3		1	2	3	2	1

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF) ve Öğrenci Görüşleri Gözlem Formu (ÖGGF) aracılığıyla toplanmıştır.

3.4.1. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF); Yıldırım (2009:282) tarafından hazırlanmış olup bu formda ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut ve müzikal boyut ile ilgili bulgulara ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırmacı tarafından revize edilen KÇBGF'da 1-2-3-4-5 öğrenilmiş olan davranışları temsil etmektedir (Ek-1,3,4,5).

Yıldırım (2009:79) gözlem formunun geliştirilme aşamaları aşağıda sırasıyla açıklamıştır.

1. Alan yazının taranması
2. Mevcut gözlem formu ve performans testlerinin incelenmesi ve ön deneme formunun hazırlanması
3. Gözlemcinin seçimi ve eğitimi

4. Uzman görüşü alma

5. KÇBGF'nun ön uygulaması

Bu araştırma için Yıldırım (2009:79) tarafından hazırlanan gözlem formunun güvenilirliğini test etmek amacıyla maddelerin Cronbach-Alfa güvenilirlik kat sayısı değeri yeniden hesaplanarak ve güvenilirlik katsayısı 0,90 olarak tespit edilmiştir.

Yıldırım (2009:282) tarafından hazırlanmış Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu'nda (KÇBGF) bulunan 47 davranıştan bazıları başlangıç aşamasındaki öğrenciler için uygun görülmediğinden uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından formdan çıkarılmış ve ölçülmek istenen davranış sayısı ikinci derste 23'e (Ek-3) beşinci derste 37'ye (Ek-4) dokuzuncu derste ise 40'a (Ek-5) düşürülerek değerlendirilmiştir.

9 deney ve 9 kontrol grubundan toplam 18 denekle yapılan bütün dersler video kaydına alınmıştır. Bu derslerden ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerin DVD'leri araştırmacı ve iki uzman öğretim üyesi tarafından izlenerek Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF) ile değerlendirilmiş ve puana dönüştürülmüştür.

Araştırmada ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerin değerlendirme için seçilmesinin nedeni; ikinci dersin kazanımlar ile video desteğinin ölçülebildiği ilk ders olması, beşinci dersin deneysel çalışmanın ortasında yer alması ve KÇBGF' nda yer alan kritik davranışların birçoğunun bu derste ölçülebilir olması, dokuzuncu dersin seçilmesinin nedeni de deneysel çalışmanın son dersinin olması ve ölçülmek istenen davranışların tümünün bu derste olmasıdır.

3.4.2. Öğrenci Görüşleri Gözlem Formu (ÖGGF); Araştırmanın nitel bulgularına ulaşmak için, video kayıt desteğiyle gerçekleştirilen özengen keman eğitimine ilişkin deney grubu öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacı ile deneysel işlem sonunda görüşme formu kullanılmıştır.

Görüşme soruları Necmettin Erbakan Üniversitesi iki öğretim üyesinin görüşleri alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmede 12 soru kullanılmış olup (Ek-2), görüşme sonunda sonradan hatırladıkları veya görüşme sırasında söyleyemedikleri konular olursa yazıp getirmeleri istenmiş ve bu görüşmeler video kaydına alınmıştır.

3.5. Deneysel İşlemler

Dokuzar kişiden oluşan deney ve kontrol gruplarındaki toplam on sekiz öğrenci haftada bir ders (45 dk.) çalışma süresince ise dokuz hafta/ders bireysel keman eğitimi almışlardır. Bütün gruplardaki öğrencilerle toplamda yüz altmış iki ders (162) yapılmıştır. Gruplara uygulanan bireysel keman eğitimi programı Necmettin Erbakan Üniversitesinde görevli iki keman eğitimcisi akademisyenin uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Ders 1: Öğrenciye; kemanın tanımı, keman ve yaylı çalgıların tarihi, keman ve keman yayının fiziksel yapısı, kemanda sesin oluşumu ve yastığın takılması hakkında gerekli özet bilgiler verildikten sonra keman çalma duruşu ve tutuşu gösterilmiştir.

Öğrenciye yayın tutuşu gösterilerek boş tellerde yayın orta bölümünde yayı çekerek ve iterek iki ses arasında kesinti olacak şekilde ses üretmesi istenmiştir.

İncelendiği zaman Suzuki keman eğitimi metodunun keman çalmaya mi teli ile Rus ekolünün genelde re teli ile başladığı görülmektedir. Farklı uygulamalar olsa da başlangıçta kemandan yay ile ses üretmeye metodların çoğunda la teli olarak başlanmaktadır. Buna bağlı olarak tellerin öğrenilme sırası la-re- mi-sol şeklindedir.

Fayez' e (2000) göre keman çalmaya la telinde başlamanın yararı, bu telde duruşun, tutuşun ve hareket sisteminin re teline göre çok daha kolay bütünleştirilmesindedir. Boş telde ilk yay çekişlerinde yay kılının la teline konulduğu yer tuşe ile ses eşiği arasında ve genellikle ses eşiğine yakınca bir yerdedir. Yayın teldeki konumu, telin kalınlığına ve uzunluğuna göre değişir.

Uçan' a göre yayın ortası sağ elin doğal durumunun yay üzerine en doğal, en rahat ve en dikkatli aktarılabilirdiği kısımdır. Dikkatin daha çok duruş ve tutuşlar üzerinde yoğunlaştığı bir sırada başlangıçta tam yay kullanmak sakıncalıdır. Bu nedenle yay çekmeye yayın ortasından başlanmalıdır. Yayın ortası la teline konulduğunda sağ dirsekte yaklaşık 90 derecelik bir iç açı oluşturulmalı ve kılların oluşturduğu yüzeyin tamamı tele temas etmelidir. Sağ bileğin düz olmasına dikkat edilmeli ve yay eşiğe paralel olmalıdır. Bu hareketler zinciri yay diğer tellere konulduğunda da geçerlidir (Aktaran: Fayez, 2000: 51).

Dersin sonunda videoya kaydedilen ders deney grubu öğrencisine DVD ortamında verilerek diğer derse kadar kendisini izlemesi, yorumlaması, değerlendirmesi ve hatalarını düzelterek gelmesi istenmiştir. Kontrol grubu öğrencisine ders videosu verilmemiştir.

Ders 2: Öğrenciye “*Hoş geldin*” diyerek derse başlanmıştır.

Öğrenciye birinci derste öğretilen kazanımları tekrar etmesi istendikten sonra varsa hataları düzeltilmiş yoksa öğrenci *aferin, çok güzel olmuş* gibi kelimelerle motive edilmiş ve sonra yayın üst-orta-alt ve bütününde kemandan ses üretmesi istenmiştir. Seçilen deneklerin daha önce müzik eğitimi almadıkları (örgün eğitimde aldıkları müzik eğitiminin üzerinden uzunca bir zaman geçmesi sebebiyle unutulmuş olabileceği düşünülerek) göz önünde bulundurularak porte, sol anahtarı, nota değerleri, notaların isimleri ve porte üzerindeki yerleri gibi temel müzik bilgileri kısaca anlatılmıştır.

Ömer Can Keman Eğitimi metodunda bulunan 14-24 numaralı çalışmalar (Ek-6,7) gösterilerek öğrenciden gelecek derse kadar çalışıp gelmesi istenmiştir. Ömer Can Keman Eğitim metodu ülkemizde keman eğitimcileri tarafından sıkça başvurulan bir kaynak kitap niteliği taşımaktadır.

Ömer Can Keman Eğitim metodunda bulunan 14-24 numaralı çalışmalarda bir zamanlı sus’lar kullanılarak ya da kesinti noktası ile boş tellerde kesintili yay çalışmaları yer almaktadır. 14 numaralı çalışmada yayın üst bölümünde, la telinde durarak (iki ses arasında bir zamanlı sus ile) 15 numaralı çalışmada ise yayın alt bölümünde, re telinde durarak kemandan ses üretme becerisi kazandırılmaya çalışılmıştır.

16 numaralı çalışmada 2 zamanlı la notası yayın üst bölümünde, 17 numaralı çalışmada re notası yayın alt bölümünde, 18 numaralı çalışmada 4 zamanlı la notası yayın bütününde 19 numaralı çalışmada re notası yayın bütününde 20 numaralı çalışmada re ve la sesi çift ses olarak yayın bütününde 21 numaralı çalışmada mi sesi yayın bütününde, 22 numaralı çalışmada la ve mi sesi çift ses olarak 23 numaralı çalışmada sol sesi ve 24 numaralı çalışmada sol ve re sesi çift ses olarak noktalı-kesintili yaylarda seslendirilmeye çalışılmıştır.

Yapılan bu çalışmalarda öğrenciden yayın bütün bölümlerini kullanması kazanımı hedeflenmiş olup bu çalışmalarda metronomla birlikte çalışılmıştır.

Şekil 3.5.1. Araştırma derslerinden bir görünüm

Ders 5: Öğrenciye “*Hoş geldin*” diyerek derse başlanmıştır.

Öğrenciden 4. ders verilen re majör gamı (Ek-10); yayın üstünde, altında, bütününde ve ay,ay,by-üy,üy,by olarak detache ve staccato çalması istenmiştir.

Öğrenciye 4. ders ödev olarak verilen Ömer Can keman eğitim metodundaki 32 den, 40’a kadar olan çalışmalar (boş tellerde değişik yay çalışmaları) dinlendikten sonra dönüt verilmiş ve 41’den 44-A’ ya kadar olan çalışmalar gösterilerek ödev verilmiştir. 41’den 44-A’ ya (Ek-8) kadar olan çalışmalarda telden tele geçiş, noktalı ya da noktasız bağlı becerileri verilmeye çalışılmıştır. Dersin sonunda öğrenciden 4. ders verilen Yağmur Yağıyor (Ek-13) isimli şarkıyı çalması istenmiş ve değerlendirilerek dönüt verilmiştir. Yağmur yağıyor şarkısı bütün öğrencilere kulaktan öğretilmiş ve videonun dersin hatırlanması üzerindeki katkısı araştırmacı tarafından gözlemlenmek istenmiştir. Kulaktan öğretilen bu şarkıda dersin video kaydını alan deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre şarkıyı unutmadan sorunsuz bir şekilde seslendirmişlerdir.

5. dersin öğretim programında yer alan Yaşasın Okulumuz isimli şarkı deşifre edilerek öğrenciye gelecek derse kadar çalışıp gelmesi istenmiştir. (Ek-14)

Şekil 3.5.2. Araştırma derslerinden bir görünüm

Ders 9: Öğrenciye “*Hoş geldin*” diyerek derse başlanmıştır. Öğrenciden önceki derslerde verilen re majör ve sol majör gamı (Ek-11); yayın üstünde, altında, bütününde ve ay,ay,by-üy,üy,by olarak detache ve staccato çalması istenmiştir.

Öğrenciden 8. ders ödev olarak verilen Ömer Can keman eğitim metodundaki 53’den, 58’e (EK-9) kadar olan çalışmalar (la telinde sol el pozisyonu) dinlendikten sonra dönüt verilmiştir.

Öğrenciden 8. ders ödev olarak verilen Scradeck parmak etüdündeki 1-2-3-4-5 numaralı (Ek-12) çalışmaları çalması istenerek dönüt verilmiştir.

Öğrenciden 8. ders ödev olarak verilen Samanyolu şarkısını (Ek-15) çalması istenerek dönüt verilmiştir.

Öğrencilere verilen şarkıların seçiminde, öğrencilerin özengen keman eğitimi aldıkları gerçeğinden yola çıkarak ilgisini çeken, popüler, ve çalması zevkli şarkıların seçilmesine özen gösterilmiştir.

9. dersin öğretim programında yer alan Gülnihal şarkısı deşifre edilerek gösterilir ve öğrenciye gelecek derse kadar çalışıp gelmesi istenmiştir (Ek-16).

Öğrenci deney grubunda ise video destekli gerçekleştirilen özengen keman eğitimine ilişkin görüşlerini almak için teşekkür edilerek görüşmeye geçilmiştir.

Şekil 3.5.3. Araştırma derslerinden bir görünüm

3.6. Verilerin Analizi

Ölçme araçları ile toplanan verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız gruplar için kullanılan t testi gibi istatistiksel teknikler kullanılmış ve bu analizler bilgisayarda Excel 7.0 ve SPSS 15.0 programlarında yapılmıştır.

Video kaydına alınan öğrenci görüşmeleri yazıya dökülerek incelenmiş ve nitel veriler çözümlenmiştir. Elde edilen veriler çizelgelere yerleştirilmiş ve çizelgeler yardımıyla yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma soruları doğrultusunda toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiş, sorulara ilişkin bulgular ayrı ayrı ele alınarak hedefler ve hedef davranışlar doğrultusunda yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin genel becerileri arasında anlamlı farklar var mıdır?

Deneysel çalışmanın ikinci beşinci ve dokuzuncu derslerinde deney ve kontrol gruplarının üç uzmandan dört boyutta (ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut, müzikal boyut) aldıkları toplam puanlar hesaplanarak Tablo 4.1.1, 4.1.2 ve 4.1.3' de yorumlanmıştır.

Tablo 4.1.1 Grupların 2. ders toplam puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.86	.18	.52
Kontrol	9	3.80	.28	

Tablo 4.1.1' de görüldüğü gibi deney grubunun 2. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.86; kontrol grubununki ise 3.80'dir. Grupların toplam 2. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen .52 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların toplam 2. ders puanları açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.1.2 Grupların 5. ders toplam puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.18	.25	2.77
Kontrol	9	3.87	.30	

Tablo 4.1.2’de görüldüğü gibi deney grubunun 5. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.18; kontrol grubununki ise 3.87’dir. Grupların toplam 5. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 2.77 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden büyüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 5. ders sonrası toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney grubunun 5. ders sonrası toplam puan açısından kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.3 Grupların 9. ders toplam puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.38	.40	3.78
Kontrol	9	3.83	.18	

Tablo 4.1.3’de görüldüğü gibi deney grubunun 9. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.38; kontrol grubununki ise 3.83’tür. Grupların toplam 9. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 3.78 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden büyüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 9. ders sonrası toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney grubunun 9. ders sonrası toplam puan açısından kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.1, 4.1.2 ve 4.1.3’ de görüldüğü üzere deneysel çalışmanın ölçülen ilk dersi 2. derste (başlangıç) deneklerin keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık boyutunda* 4, *bedensel kurulum boyutunda* 9, *teknik boyutta* 6 ve *müzikal boyutta* 4 olmak üzere toplam 23 davranışa ulaşma düzeyleri aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, grupların arasında denklik tespit edilmiştir.

5. derste (orta) deneklerin keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık boyutunda* 4, *bedensel kurulum boyutunda* 14, *teknik boyutta* 10 ve *müzikal boyutta* 9 olmak üzere toplam 37 davranışa ulaşma düzeyleri aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, deney grubunun toplam puan açısından kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

9. derste (son) deneklerin keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık boyutunda* 4, *bedensel kurulum boyutunda* 14, *teknik boyutta* 13 ve *müzikal boyutta* 9 olmak üzere toplam 40 davranışa

ulaşma düzeyleri aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, deney grubunun toplam puan açısından kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durum deneysel çalışmanın başlangıcındaki denkleğin çalışmanın ortası ve sonunda deney grubunun lehine anlamlı şekilde bozulduğu ve video desteği alan deney grubunun video desteği almayan kontrol grubuna göre genel becerilere ulaşma düzeyinde daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *ön hazırlık* boyutunda ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeyleri tablo 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3' de verilmiştir:

Tablo 4.2.1 Grupların 2. ders ön hazırlık puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.41	.13	1.04
Kontrol	9	4.33	.20	

Tablo 4.2.1'de görüldüğü gibi deney grubunun *ön hazırlık* boyutunda 2. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.41; kontrol grubununki ise 4.33'tür. Grupların *ön hazırlık* boyutu 2. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.04 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *ön hazırlık* boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların *ön hazırlık* boyutu açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.2 Grupların 5. ders ön hazırlık puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.67	.29	1.007
Kontrol	9	4.55	.21	

Tablo 4.2.2'de görüldüğü gibi deney grubunun *ön hazırlık* boyutunda 5. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.67; kontrol grubununki ise 4.55'tir. Grupların *ön hazırlık* 5. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar

için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.007 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 5. ders sonrası *ön hazırlık* boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların 5. derste *ön hazırlık* açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.3 Grupların 9. Ders ön hazırlık puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.81	.14	1.64
Kontrol	9	4.68	.19	

Tablo 4.2.3’de görüldüğü gibi deney grubunun ön hazırlık boyutunda 9. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.81; kontrol grubununki ise 4.68’dir. Grupların ön hazırlık 9. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.64 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 9. ders sonrası ön hazırlık puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların 9. derste ön hazırlık açısından denk oldukları söylenebilir.

Bu durum tablo 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3’de görüldüğü üzere keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *ön hazırlık* boyutunda ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup içinde bir denklik söz konusu olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *bedensel kurulum* boyutunda ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeyleri tablo 4.2.4, 4.2.5, 4.2.6’ da verilmiştir:

Tablo 4.2.4 Grupların 2. ders bedensel kurulum puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.98	.31	.72
Kontrol	9	3.87	.34	

Tablo 4.2.4’de görüldüğü gibi deney grubunun *bedensel kurulum* boyutunda 2. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.98; kontrol grubununki ise 3.87’dir. Grupların

bedensel kurulma ön test 2. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen .72 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *bedensel kurulum* boyutunda puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların *bedensel kurulum* boyutunda açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.5 Grupların 5. ders bedensel kurulum puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.37	.33	1.68
Kontrol	9	4.16	.16	

Tablo 4.2.5’de görüldüğü gibi deney grubunun *bedensel kurulum* boyutunda 5. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.37; kontrol grubununki ise 4.16’dır. Grupların *bedensel kurulum* boyutunda 5. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.68 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *bedensel kurulum* boyutunda 5. ders sonrası puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların *bedensel kurulum* boyutunda açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.6 Grupların 9. ders bedensel kurulum puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.54	.35	1.97
Kontrol	9	4.27	.23	

Tablo 4.2.6’da görüldüğü gibi deney grubunun *bedensel kurulum* boyutunda 9. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.54; kontrol grubununki ise 4.27’dır. Grupların *bedensel kurulum* boyutunda 9. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.97 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *bedensel kurulum* boyutunda 9. ders sonrası puan ortalamaları arasında

anlamli bir fark yoktur. Grupların 9. ders sonrası *bedensel kurulum* açısından denk oldukları söylenebilir.

Bu durum tablo 4.2.4, 4.2.5, 4.2.6’de görüldüğü üzere keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *bedensel kurulum* boyutunda ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup içinde bir denklik söz konusu olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *teknik boyut* boyutunda ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeyleri tablo 4.2.7, 4.2.8, 4.2.9’ da verilmiştir:

Tablo 4.2.7 Grupların 2. Ders teknik boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.57	.25	.16
Kontrol	9	3.60	.51	

Tablo 4.2.7’de görüldüğü gibi deney grubunun *teknik boyutta* 2. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.57; kontrol grubununki ise 3.60’dır. Grupların *teknik boyut* ön test 2. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen .16 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *teknik boyut* puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların *teknik boyut* açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.8 Grupların 5. ders teknik boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.17	.30	2.97
Kontrol	9	3.71	.38	

Tablo 4.2.8’de görüldüğü gibi deney grubunun *teknik boyut* 5. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.17; kontrol grubununki ise 3.71’dir. Grupların *teknik boyut* 5. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 2.97 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16

serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden büyüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 5. ders sonrası *teknik boyut* puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney grubunun *teknik boyut* açısından kontrol grubundan daha yüksek puan aldığı söylenebilir.

Tablo 4.2.9 Grupların 9. ders teknik boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	4.42	.44	4.07
Kontrol	9	3.68	.32	

Tablo 4.2.9’da görüldüğü gibi deney grubunun *teknik boyutta* 9. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 4.17; kontrol grubununki ise 3.71’dir. Grupların *teknik boyut* 9. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 4.07 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden büyüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 9. ders sonrası teknik boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney grubunun 9. ders sonrası *teknik boyut* açısından kontrol grubundan daha yüksek puan aldığı söylenebilir.

Bu durumda tablo 4.2.7, 4.2.8, 4.2.9’da görüldüğü üzere keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *teknik boyut* boyutunda ikinci derste iki grup içinde bir denklik söz konusudur.

Beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup arasındaki denklik bozulmuş olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yani video destekli öğretimin *teknik boyuttaki* becerilerin kazandırılmasında olumlu yönde etkisinin olduğu savunulabilir.

Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *müzikal boyutta* ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde hedef davranışlara ulaşma düzeyleri tablo 4.2.10, 4.2.11, 4.2.12’ de verilmiştir:

Tablo 4.2.10 Grupların 2. Ders müzikal boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.45	.24	.13
Kontrol	9	3.44	.37	

Tablo 4.2.10'da görüldüğü gibi deney grubunun *müzikal boyut* 2. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.45; kontrol grubununki ise 3.44'tür. Grupların *müzikal boyut* ön test 2. Ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen .13 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında *müzikal boyut* puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların *müzikal boyut* açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.11 Grupların 5. ders müzikal boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.69	.35	1.89
Kontrol	9	3.27	.56	

Tablo 4.2.11'de görüldüğü gibi deney grubunun *müzikal boyutta* 5. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.69; kontrol grubununki ise 3.27'dir. Grupların *müzikal boyut* 5. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 1.89 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden küçüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 5. ders sonrası *müzikal boyut* puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur. Grupların 5. ders sonrası *müzikal boyut* açısından denk oldukları söylenebilir.

Tablo 4.2.12 Grupların 9. ders müzikal boyut puan ortalamaları

Gruplar	n	$\bar{x}$	sd.	t
Deney	9	3.91	.72	3.50
Kontrol	9	2.99	.33	

Tablo 4.2.12’ de görüldüğü gibi deney grubunun *müzikal boyutta* 9. derste üç uzmandan aldığı puanların ortalaması 3.91; kontrol grubununki ise 2,99’dır. Grupların müzikal boyut 9. ders puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız gruplar için kullanılan t testiyle yoklandı. Gözlenen 3.50 t değeri, tablodan .05 manidarlık ve 16 serbestlik derecesiyle okunan 2.12 değerinden büyüktür. Bundan dolayı gruplar arasında 9. ders sonrası *müzikal boyut* puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney grubunun 9. ders sonrası *müzikal boyut* açısından kontrol grubundan daha yüksek puan aldığı söylenebilir.

Bu durumda tablo 4.2.7, 4.2.8, 4.2.9’da görüldüğü üzere keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen *müzikal boyut* boyutunda ikinci ve beşinci derslerde iki grup içinde bir denklik söz konusudur.

DeneySEL çalışmanın son dersi olan dokuzuncu derste hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup arasındaki denklik bozulmuş olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olduğu yorumlanabilir. Yani video destekli öğretimin *müzikal boyuttaki* becerilerin kazandırılmasında olumlu yönde etkisinin olduğu savunulabilir.

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın amaçlarından bir diğeri olan “Özengen keman eğitiminde video kayıt destekli eğitim hakkında öğrenci görüşleri nelerdir? sorusuna cevap aramak amacıyla deney grubundan dokuz öğrenci le görüşme yapılarak video kaydına alınmış ve (Ek-15) ile yazılı metin haline getirilerek analiz edilmiştir.

Şekil 4.3.1. Araştırma görüşmelerinden bir görünüm

4.3.1 Deney Grubu Öğrencilerinin Özenen Keman Eğitiminde Video Destekli Eğitim Hakkında Görüşleri:

Yapılan görüşmelerden bazı kesitler şu şekildedir;

- Teknik ve müzikal hataların farkına varmanız noktasında dersleri video kayıt yöntemiyle işlememizin size olan katkıları hakkında neler düşünüyorsunuz?

1. Öğrenci: *“Dersleri videoya kaydetmemizin bana olumlu katkılarının olduğunu düşünüyorum. Burada sizin söylediklerinize tamam diyorum ama unutuyorum. Eve gittiğim zaman videoyu açıyorum ve dersi izlediğim zaman tekrar hatırlıyorum. Hatalarımı gördüğüm zaman burada hata var deyip düzeltiyorum. Aslında videolar çok güzel bir hatırlatma yöntemi benim için.”*

2. Öğrenci: *“Dersleri videoya kaydetmemizin bana çok faydası oldu. Özellikle yay tekniklerini yaparken evde kendimi izliyorum ve değerlendiriyordum. Böylece derste anlatılanları tekrar etmiş oluyordum.”*

6. Öğrenci: *“Hatalarımın görme adına kamera yardımcı oldu. Birde bazı ufak detayları dersten sonra unuttuğumu kamerayı izleyince hatırladım. Örneğin ilk derslerde hangisi iterek hangisi çekerekti puandorg işareti ya da tekrar işareti gibi işaretleri unutuyordum ama kamerayla hatırladım. Diğer arkadaşları bilmiyorum ama bana bu yönde katkısı oldu.”*

7. Öğrenci: *“Bana video desteğinin çok fazla katkısı oldu. Örneklersem; eve gittiğimde vidonun olmasının bana verdiği bir rahatlık vardı. Seslerin sürelerini unutuyordum, müzik işaretlerini hatırlamamda ve eserlerin trafiğinde çok faydalı oldu. Aynı zamanda bazı teknik problemleri sizi ve kendimi izleyerek düzeltmeye çalıştım. Videoları sürekli başa aldım izledim tekrarladım.”*

Öğrenciler teknik ve müzikal hataların farkına varılması noktasında video desteğinin kendileri için olumlu yönde katkısı olduğunu ifade etmişlerdir. Bireysel problemler öğrencilerde farklılık gösterse de ortak problemin unutkanlık olduğu soruya verilen cevaplardan tespit edilmiştir.

- Video kayıt yöntemini derslerin daha dikkatli ve verimli çalışılması bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

1. Öğrenci: *“Kesinlikle verimli oldu. Hatalarını gördükçe onu düzeltiyorsun ama hatalarınla çalışınca bir süre sonra istesen de düzeltemiyorsun. Aynı zamanda videolar bana zamandan da kazandırdı. Hatalarımı evde gördüğüm zaman düzeltmeye çalışıyorum ama videolar olmasaydı bir sonraki derste sizinle düzelterek ve bir hafta geri kalacaktım. Bir diğeri de ilk derse dönme ihtimalimin olması. Yani hatalarımı unutabiliyorum ama videolar sayesinde ilk derse kadar geri dönüp izleme ve tekrar etme imkanım oluyor. Bir diğeri de kulaktan verdiğiniz şarkıyı ben evde hatırlayamazdım ama videodan izleyerek hatırladım.”*

4. Öğrenci: *“Video kayıt desteğinin verimi artırdığını düşünüyorum. Çünkü ders videolarını izlerken hatalarıma daha hızlı ulaşıyorum ve daha az tekrarla zamandan kazanıyorum. Mesela gamlara çalışırken yayı hangi bölümünü kullanacağımı bazen unutuyordum ama izlerken yanlış bölümde çaldığımı farkına vardım.”*

7. Öğrenci: *“Bana öğrettiğiniz bir şeyi haftaya derse yanlış getirdiğim zaman tekrar çalış diye erteleyebildiniz ama ben evde video ile çalışınca düşeceğim hataya düşmediğimi düşünüyorum. Notada uzatmam söyleniyor ama ne kadar uzatmam gerektiğini video da daha net görüyordum. Burada anlayamadığım şeylere evde ikinci kez bakmak çok faydalı ve verimli oldu bence.”*

8. Öğrenci: *“Ben ayrıntıları çok çabuk unuturum ama videoyu izleyerek hatırlıyordum. Videoyu bölüm bölüm izleyerek çalıştım. Video olmasaydı derslerimin bu kadar verimli geçeceğine inanmıyorum yani bu kadar ilerleyemezdim.”*

Öğrenciler derslerin daha dikkatli ve verimli çalışılması noktasında video desteğini olumlu bulduklarını ifade etmişlerdir. Videolarda kendilerini izleyerek ders çalışan öğrenciler,

öğrenmeye ayrılan sürenin mesleki keman eğitimine göre daha kısıtlı olduğu özengen keman eğitiminde verimliliğin arttığını belirtmişlerdir.

- Video kayıt desteği ile çalışmış olmanızın özeleştiri yapmanızda katkıları neler olabilir?

3. Öğrenci: *“İzlerken sizin söylediklerinizi tekrar ettim ve o hatalarımı düzeltmeye çalıştım.”*

4. Öğrenci: *“Ben normalde de kendimi eleştiren bir insanım ama burada kendi hatalarımı gördükçe çıldırdım ve kendime çok sinir oldum.”*

5. Öğrenci: *“Beşinci haftadan sonra ilk haftaların videolarını izlediğimde Yaaa, nasıl çalamazsın bunları diye kendime kızıyordum.”*

7. Öğrenci: *“Omuz kol el hareketleri konusunda kendimi aaa omuzumu döndürmüşüm, yayı yanlış bölümde kullanmışım bunu böyle yapıyormuşum diye eleştirdim.”*

Öğrenciler videolar ile kendilerini karşı taraftan yani farklı bir gözle izleyerek özeleştiri yaptıklarını ve eğitim süreçlerine olumlu yönde katkı sağlandığını belirtmişlerdir.

- Video kayıt desteğinin öğrencinin derse karşı tutumunda katkıları neler olabilir?

1. Öğrenci: *“Kendimi ilk dersten itibaren izlerken bak ben buradayken buraya gelmişim diye yorumda bulunuyorum demek ki çalışırsam daha ileriye gidebilirim düşüncesiyle motive oluyorum. Ayrıca ilerleyişimi görmek kemanı çalabileceğime dair bana güven getirdi.”*

3. Öğrenci: *“Motivasyonumu artırdığını düşünüyorum.”*

6. Öğrenci: *“Kameranın derse karşı tutumunda olumlu etkileri oldu. Eğer kamera olmasaydı bütün dersler benim hafızamda kalacak ve zamanla kaybolacaktı ama şimdi CD’leri istediğim zaman açıyorum ve ilerleyişimi keyif alarak izliyorum. Başta keman çalmak heves mi bırakır mıyım diye düşünüyordum ama artık yapabildiğimi gördüğüm için çok mutluyum.”*

7. Öğrenci: *“Aslında omuzlarıma daha fazla yük bindi, şöyle ki daha çok çalışmama neden oldu. Videoyu izlerken kendimde gördüğüm hatalar bana çalışmam konusunda sorumluluk bindirdi.”*

8. Öğrenci: *“Benim motivasyonumu artırdı. Birde önceki dersleri izleyince ya bunu yapamamışım ama şimdi yapıyorum demek ki bunu da yaparım diye motive oluyorum. İlk dersimizi iki gün önce izledim ve kendi kendime yaaa ne kadar ilerlemişim diye söylendim. ”*

Öğrenciler derse karşı tutumlarında videonun olumlu yönde etki yaptığını ifade etmişlerdir. Keman çalma performansı noktasında önceki dersler ile buldukları durumu kıyaslayarak değerlendirmeye giden öğrenciler, ilerleyişlerini gözlemledikleri anda derse karşı tutumlarının olumlu yönde arttığını belirtmişlerdir.

- Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

7. Öğrenci: *“Ben kameralı sistemde devam etmek istiyorum. Mümkün mü acaba?”*

8. Öğrenci: *“Teşekkür ederim. Derslere video ile devam edebilir miyiz?”*

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlar tartışılarak, bu doğrultuda belirlenen çözüm önerileri yer almaktadır. Sonuçlar araştırma soruları doğrultusunda tek tek ele alınmıştır.

5.1.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci amacı olan “Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin genel becerileri arasında anlamlı farklar var mıdır?” sorusuna cevap bulmak için 18 denek ile deneysel bir çalışma yapılmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık, bedensel kurulum, teknik boyut ve müzikal boyuttaki* hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki aldıkları toplam puanlarına bakılarak;

- Araştırmada hedeflenen davranışların ölçülebildiği ilk ders olan *ikinci* derste elde edilen verilere göre deney ve kontrol grupları arasında bir denklik söz konusu olup anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani iki grupta istenilen hedef davranışlara eşit miktarda ulaşılmış olup derslerde video desteği kullanılmasının deney grubu lehine bir etkisi olmadığı saptanmıştır.

- Araştırmanın beşinci ve son dersi olan dokuzuncu derslerde toplanan verilere göre deney ve kontrol grupları arasındaki denklik bozularak deney grubunun toplam puan açısından kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. İki grupta da ikinci derste bir denklik söz konusu iken, beşinci ve dokuzuncu derslerde veriler deney grubu lehine yüksek çıkmıştır. Bu durum video destekli öğretimin keman performansına olumlu yönde etkisinin olduğunu göstermektedir.

5.1.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci amacı olan “Özengen keman eğitiminde deney grubu ile kontrol grubunun keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen;

1. Ön Hazırlık
2. Bedensel Kurulum
3. Teknik Boyut
4. Müzikal Boyut

arasında anlamlı farklar var mıdır? sorusuna cevap bulmak için 18 denek ile deneysel bir çalışma yapılmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki aldıkları puanlarına bakılarak;

- Araştırmada hedeflenen davranışların ölçüldüğü ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde elde edilen verilere göre deney ve kontrol grupları arasında keman çalmaya ilişkin *ön hazırlık* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani iki grupta istenilen hedef davranışlara eşit miktarda ulaşmış olup *ön hazırlık* boyutunda derslerde video desteği kullanılmasının deney grubu lehine bir etkisi olmadığı saptanmıştır.

2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *bedensel kurulum* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki aldıkları puanlarına bakılarak;

- Araştırmada hedeflenen davranışların ölçüldüğü ikinci, beşinci ve dokuzuncu derslerde elde edilen verilere göre deney ve kontrol grupları arasında keman çalmaya ilişkin *bedensel kurulum* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani iki grupta istenilen hedef davranışlara eşit miktarda ulaşmış olup *bedensel kurulum* boyutunda derslerde video desteği kullanılmasının deney grubu lehine bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *teknik boyut* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki aldıkları puanlarına bakılarak;

- İkinci derste elde edilen verilere göre deney ve kontrol grupları arasında keman çalmaya ilişkin *bedensel kurulum* boyutunda bir denklik söz konusu olup anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani iki grupta *bedensel kurulum* boyutunda istenilen hedef davranışlara eşit miktarda ulaşılmış olup derslerde video desteği kullanılmasının deney grubu lehine bir etkisi olmadığı saptanmıştır.

- Beşinci ve dokuzuncu derslerde keman çalmaya ilişkin *bedensel kurulum* boyutunda hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup arasındaki denklik bozulmuş olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Yani video destekli öğretimin *teknik boyuttaki* becerilerin kazandırılmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin *müzikal boyut* boyutundaki hedef davranışlara ulaşma düzeylerindeki aldıkları puanlarına bakılarak;

- İkinci ve beşinci derste elde edilen verilere göre deney ve kontrol grupları arasında keman çalmaya ilişkin *müzikal boyut* boyutunda bir denklik söz konusu olup anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani iki grupta *müzikal boyut* boyutunda istenilen hedef davranışlara eşit miktarda ulaşılmış olup derslerde video desteği kullanılmasının deney grubu lehine bir etkisi olmadığı saptanmıştır.

- Araştırmanın son dersi olan dokuzuncu derste keman çalmaya ilişkin *müzikal boyut* boyutunda hedef davranışlara ulaşma düzeylerinde iki grup arasındaki denklik bozulmuş olup video destekli öğretimin deney grubu lehine bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Yani video destekli öğretimin *müzikal boyut* becerilerin kazandırılmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Özengen keman eğitiminde video destekli öğretim hakkında öğrenciler ile yapılan görüşme sonuçlarının analizlerine göre;

- Derste anlatılanları unutma olasılıklarının videolar ile giderildiği,
- Keman çalma duruşu ve tutuşunu videoları tekrar tekrar izleyerek daha kolay öğrendikleri,
- Yay tutuşu ve yayın bölümlerini videolardan izleyerek daha kolay öğrendikleri,
- Müzikal işaretlerin hatırlanmasında videoların destekleyici oldukları,

- Kulaktan öğretilen şarkının hatırlanmasında videonun sağladığı katkının olumlu yönde olduğu,
- Video destekli öğretimin hataların tekrar edilme olasılığını düşürdüğü böylece zamanın verimli kullanıldığı,
- Video destekli öğretimin özeleştiriyi yapmaya imkan sağladığı,
- Video destekli öğretimin derse karşı tutumda olumlu yönde etkisinin olduğu ve öğrenci motivasyonunu artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Tartışma

Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisinin araştırıldığı bu çalışmada elde edilen sonuçlar, araştırmanın ilk denencesi olan “Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin keman çalmaya ilişkin genel becerileri arasında deney grubu anlamlı farklılıklar vardır” denencesini desteklemektedir.

Bu sonuç farklı disiplinlerde video destekli öğretimin etkililiği üzerine yapılmış araştırma sonuçlarıyla (Kaman, 2013, Durusoy, 2011, Akdemir, 2010, Değirmenci, 2010, Erim, 2009, Halisküçük, 2007, Öztürk, 2006, Gökbudak, 2004, Eker, 2001, Suveren, 1998, Teker, 1990,) paralellik göstermektedir.

Hem deney hem de kontrol grubundaki öğrencilerin keman çalma becerilerinin başlangıç, orta ve son derslerdeki son test ortalamalarında bir yükseliş gözlemlenmiştir. Fakat deney grubunun genel becerilerindeki değişimi toplam puan açısından kontrol grubundan orta ve son derste anlamlı derecede yüksek olarak ortaya çıkmıştır. Deney grubu lehine olan bu fark, keman derslerinin geleneksel yöntemle değil de video destekli öğretim ile işlenmesinden kaynaklanmaktadır.

Videoların eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasının birçok yararı araştırmacılar tarafından ifade edilmektedir. Bunlar; bilişsel fayda (çok ve iyi öğrenme, bellekte tutma, hatırlama), psikolojik fayda (motivasyon, öğrenme zevki) ve bilgileri görselleştirme kolaylığı şeklindedir (Pekdağ, 2010: 86).

Kontrol grubu öğrencilerinin video desteği almamaları onların tekrar etme, kendi hatalarının farkına varma, motive olma, ya da doğru davranışları pekiştirme gibi süreçleri etkili olarak gerçekleştirme olasılığını düşürmektedir.

Keman gibi yüksek seviyede zihinsel ve bedensel faaliyet gerektiren bir müzik aletinin eğitim sürecinde görsel ve işitsel destek sağlayan videonun etkisi elde edilen veriler ışığında olumlu yönde tespit edilmiştir.

Araştırmanın ikinci denencesi olan “Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin *keman çalmaya ilişkin alt beceriler* olarak belirlenen *ön hazırlık* boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar vardır” denencesini araştırma sonunda elde edilen sonuçlar desteklememektedir. Yani derslerde video desteği kullanılmasının ön hazırlık boyutunda bir etkisi bulunmadığı gözlemlenmiştir. Keman çalmaya ilişkin becerilerin ön hazırlık boyutundaki ölçülen kazanımların (çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirme, sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alma, yayı uygun gerginliğe getirme, vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma) çok dikkat gerektirmeyen, akılda kalıcı, ayrıntı içermeyen ve video desteğiyle ilerletilebilecek davranışlar olmadığı varsayımından hareketle videonun bu davranışlarda bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın ikinci denencelerinden olan “Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin *keman çalmaya ilişkin alt beceriler* olarak belirlenen *bedensel kurulum* boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar vardır” denencesini araştırma sonunda elde edilen sonuçlar desteklememektedir. Yani derslerde video desteği kullanılmasının bedensel kurulum boyutunda bir etkisi bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Yıldırım’ın (2009) yaptığı araştırma sonucuna göre keman çalmaya ilişkin bedensel kurulum boyutunda deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Keman çalma becerisine ilişkin alt boyut olarak belirlenen bedensel kurulum boyutunda elde ettiğimiz sonuçlar bu çalışmayla örtüşmektedir. Yıldırım (2009) “bedensel kurulum boyutunda anlamlı bir farklılık görülmemesinin nedenini bu boyutun keman çalmak için gerekli temel becerileri içine alması ve hangi yöntemle çalışılırsa çalışılsın değişmez etkinlikleri kapsamaması olarak düşünülmektedir” şeklinde açıklamıştır.

Araştırmanın ikinci denencelerinden olan “Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin *keman çalmaya ilişkin alt beceriler* olarak belirlenen *teknik* boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar vardır” denencesini araştırma sonunda elde edilen sonuçlar desteklemektedir. Yani deney grubu öğrencileri *teknik boyutta* kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olmuşlardır. *Teknik* boyutta yer alan davranışlar sağ ve sol el tekniklerini kapsamakta olup öğrenci görüşlerinde en zorlandıkları ve video desteğini en çok hissettikleri bölüm olarak ifade ettikleri davranışlardır. Bu boyutta sağ elin- keman yayının görsel olarak karşıdan izlenmesi öğrencinin özeleştirisi yaparak hatalarını düzeltmesi bakımından büyük

önem taşımaktadır. Çünkü keman çalan birey başlangıç aşamasında yayın simetrik olarak hareket ettirilmesi yönünde yeterli kontrol mekanizmasını kendisinde bulamamaktadır. Karşı taraftan gelecek bir dönüt onu düzgün bir yay hareketi davranışına itecektir. Ayrıca bu boyutta yayın bölümleri ile ilgili davranışlarda istenilmekte olup başlangıç keman öğrenci kendisini biraz zorlayıcı bir yay sisteminin içerisinde bulabilmektedir. Bir nevi sesli ayna görevi gören video öğrenciye bu noktada büyük ölçüde yardımcı olmaktadır. Video aynı zamanda -görsel olarak- düzgün hareketiyle birlikte -işitsel olarak- sesin kalitesi noktasında da öğrenciye kemandan ne derecede kaliteli bir ses elde ettiği fikrini verebilmektedir. Bu noktada video, *teknik boyutun* içinde yer alan davranışların kazanılması için büyük önem taşımaktadır.

Araştırmanın ikinci denencelerinden olan “Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin *keman çalmaya ilişkin alt beceriler* olarak belirlenen *müzikal* boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar vardır” denencesini araştırma sonunda elde edilen sonuçlar desteklemektedir. Yani deney grubu öğrencileri *müzikal boyutta* kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olmuşlardır. *Müzikal* boyutta yer alan davranışlar bir parçanın (şarkı- türkü vb.) çalınması esnasında gerçekleşmesi beklenen davranışları kapsamakta olup yine öğrenci görüşlerinde en zorlandıkları ve video desteğini en çok hissettikleri bölüm olarak ifade ettikleri davranışlardır. Video öğrenciye bu noktada bir model görevi taşımakla birlikte parçanın çalınması esnasında karşılaşılabileceği problemleri aşması noktasında da görsel ve işitsel açıdan yardımcı olmaktadır. Çünkü notanın tam anlaşılmadığı ya da yetersiz kaldığı noktalarda video kılavuz görevi üstlenmektedir. Nitekim günümüzde kendi kendine müzik aleti öğrenmeye çalışan bireyler videolara ya da video barındıran internet ortamlarına başvurmaktadır.

5.3. Öneriler

Araştırma sonucunda belirginleşen önerileri aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Video destekli öğretimin özengen keman eğitiminde araştırıldığı bu çalışma mesleki keman öğretiminde de (müzik eğitim fakülteleri-konservatuarlar) uygulanabilir.
- Başlangıç aşamasıyla 9 ders sınırlandırılan bu çalışma ileri aşamalarda da uygulanabilir.
- Özengen keman eğitiminde yapılan bu çalışma farklı müzik aletlerinin eğitiminde de önerilebilir.

- Video destekli öğretim aynı anda birden çok davranışın değil de sadece bir davranışın kazanılmasında da kullanılabilir.
- Video destekli öğretim uzaktan eğitim alan ya da eğitimci ile sık görüşme imkanı bulamayan bireylerin eğitiminde önerilir.
- Sözel ve sözel olmayan yönleri esnek olarak göstermesi bakımından unutkanlık ya da dikkat eksikliği sorunu yaşayan bireylerin eğitiminde önerilir.
- Bu çalışmada kulaktan öğretilen parçanın seslendirilmesinde deney grubu öğrencileri kontrol grubuna göre daha başarılı olmuşlardır. Bu sonuçla kulaktan şarkı öğretiminde video destekli öğretim önerilir.

KAYNAKÇA

Akdemir, A. S. (2010). *Videonun Dinleme Becerisine Ön Örgütleyici Olarak Uygulanması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Alkan, C. (1988). *Bir Eğitim Ortamı Olarak Video*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 21, 265-270

Ataman, G. Okay, H. (23-25 Eylül 2009). *İlköğretim Müzik Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşımına Dayalı İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Görüşleri* (Balıkesir Örneği) (Bildiri). 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Bayrakçı, M. (2007). *Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14, 198

Can, Ö. (2012). *Keman Eğitimi 1*. Ankara: Evrensel Müzikevi.

Candan, B. (2013). *Davul Atölyesi 1-2*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Çağrı, S. (2008). *Sol Klarnet Eğitimi-1*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Çalım, N. (2014). *Blokflüt Metodu Kitap ve DVD*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Çelik, S. Şenocak, E., Bayrakçeken, S., Taşkesenligil, Y. ve Doymuş, K. (2005). *Aktif Öğrenme Stratejileri Üzerine bir Derleme Çalışması*. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 11, 155-185.

Değirmenci, H. D. (2010). *Zihinsel Yetersizliği Olan Bireylere Otel Kat Hizmetleri Becerilerinin Öğretiminde Videoyla Model Olma Stratejisinin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Demirel, Ö., Altun, E., Yağcı, E., Çelik, L., Başboğaoğlu, U., Ateş, A., Erişen, Y., Çeliköz, N., Tekinarslan, E., Oral, B., Taşlı, H. (2012). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Demirel, Ö. (2009). *Öğrenme Sanatı* (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Durusoy, O. (2011). *Öğretmen Yetiştirmede Web 2.0 ve Dijital Video Teknolojilerinin Kullanılarak Öğretmenlik Öz-Yeterliğinin Geliştirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

Eker, C. (2001). *Video ve Gösteri İle Öğretim Yöntemlerinin Öğrenci Başarısına Etkileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Erim, A. (2009). *Video Model Destekli Öğretimin Gitar Performansına Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Fayez, S. (2000). *Kuramdan Uygulamaya Başlangıç Keman Eğitimi*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

Göbelez, C. (2013). *Görerek-Dinleyerek Keman Metodu-1*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Gökbudak, Z. S. (7-10 Nisan 2004). *Video Teknolojisinin Piano Eğitimindeki Rolü* (Bildiri). 1924-2004 Müzik Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Günay, U. (1980). *Çevreden Evrene Keman Eğitimi*. Ankara: Yeni Dağarcık Yayınları.

Gündüz, S. (2013). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzikte Performans Kaygı Düzeylerine Video Geri-Bildirim Yönteminin Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Halisküçük, E.S. (2007). *Zihinsel Yetersizliği Olan Bireylere Makarna Pişirme Becerisinin Öğretiminde Video Modelinin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Işık, S. (2013). *Elektro Gitar Metodu-1*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Kaman, A. (2013) *Öğrenciler Tarafından Hazırlanan Video Filmlerin Fen ve Teknoloji Dersi Öğretiminde Başarıya Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karademirci, A.H. (10-12 Şubat 2010). *Öğretim teknolojileri: Tanımı ve tarihsel gelişimine yeniden bakmak* (Bildiri). Akademik Bilişim '10, Muğla.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (20.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kasap, B.T. (2007). *Piano Derslerinde Teknolojinin Kullanılması*. Orkestra Dergisi, 385, 36-40.

Köksal, O., Yağışan, N., Aksoy, Y. (2013). *Müzik Derslerinde Aktif Öğrenme ve Etkinliklerinin Ortaokul Öğrencilerinin Başarı, Tutum ve Kalıcılık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi*. Journal of Education and Sociology, 4(2), 89-98

Onur, N. (2005). *Bas Gitar*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Özdek, A. (2006). *Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Öztürk, B. (2006). *Piyano Eğitiminde Video Kamera Kaydına Dayalı Mikro Öğretim Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Parasız, G. (2009). *Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Oluşturulan Alıştırmaların Etkililik Ve İşgörüsellik Yönünden incelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Pekdağ, B. (2010). *Kimya öğreniminde alternatif yollar*. Türk Fen Eğitimi Dergisi, 2, 79-110.

Say, A. (1992). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2001). *Müzik Öğretimi* (3. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2002). *Müziğin Kitabı* (2.baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Scharedieck, H. (2008). *Sol El Parmakları İçin Yedi Pozisyonlu Alıştırmalar*. Minck: Para La Ora Yayınevi.

Suveren, S. (1998). *6-7 Yaş Grubu Jimnastiğe Yeni Başlayan Erkek Çocuklarda Atlama Beygiri Aletinde Ubershlag Hareketinin Öğretilmesinde Sözel Eğitim ve Video Kamera ile Eğitim Yöntemlerinin Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Suzuki Violin School (2014). *Suzuki Violin Book-1*. <http://suzukiviolin.com/videos/> , Erişim tarihi:14.09.2014.

Şanda, V. (2010). *Saksafon Method vol. 1*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Şeker, S. Ö. (2011) *9–11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Dersine İlişkin Tutum, Özyeterlik, Özguven ve Keman Çalma Becerisi Üzerinde Etkileri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Şimşek, Ö. (2010). *Web Destekli Matematik Öğretiminde Kullanılan Video Derslerin Öğrenenlerin Türev Başarılarına Etkisi ve Öğrenenlerin Video Derslere İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Teker, N. (1990) *Video Merkezli Bireysel Öğrenme Yöntemi*. Ankara Üniversitesi Eğiti. Bilimleri Dergisi, 23, 699-720

Teker, N. (1991) *Video ve Eğitimde Kullanılması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 24, 423-447

Tekşahin, F. (2011). *Dilsiz Kaval Metodu*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (2004). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri İçin Keman Ders Kitabı*. İstanbul: Devlet Kitapları.

Yağışan, N. (2008). *Keman Çalmanın Biomekanik Analizi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Yeprem, M. S. (2003). *Flamenko Sanatı ve Gitar*. İstanbul: Bemol Müzik Yayıncılık.

Yeşilyaprak, B., Aydın, B., Bilge, F., Bilgin, M., Can, G., Ersanlı, K., Kılıç, M., Kısaç, İ., Korkmaz, İ., Küçükkaragöz, H., Külahoğlu, Ş., Öztürk, B., Uçar, E., (2014). *Eğitim Psikolojisi* (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Yıldırım, K. (2009). *Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı Ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

EKLER

Ek-1. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (KÇBGF)

KEMAN ÇALMA BECERİSİ GÖZLEM FORMU (KÇBGF)						Çok Düşük	Ortanın Altında	Orta	Ortanın Üstünde	Çok İyi	
Öğrencinin; Adı Soyadı: Gözlemin Yapıldığı Tarih: Gözlemci:						1	2	3	4	5	
ÖN HAZIRLIK		Nota sehпасını kendi boyuna göre ayarlama									
		Çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirme									
		Yastığı uygun şekilde kemana takma									
		Sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alma									
		Yayı uygun gerginliğe getirme									
		Kemanın akordunu kontrol etme									
		Vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma									
BEDENSEL KURULUM	Keman Çalmaya Hazır Bulunma	Keman Doğru Tutma	Sol El	Kemanı sol el işaret ve başparmak arasında doğru yerleştirme							
				Sol dirseğini uygun şekilde tutma							
				Sol el başparmağını uygun şekilde yerleştirme							
				Sol el işaret parmağını uygun şekilde yerleştirme							
				Sol bilekteki uygun düzlüğü sağlama							
	Yayı Doğru Tutma	Parmakları Yay Üzerine Doğru Yerleştirme	Kemanı sol omuza doğru bir şekilde yerleştirme								
			Kemanı çene ve omuz arasında zorlanmadan tutma								
			Kemana uygun eğimi verme								
			Başparmağı kurbağaya uygun yerleştirme								
			İşaret parmağını uygun uzaklığa getirme								
TEKNİK BOYUT	Sağ El Tekniği	Dizgin ve Dengeli Yay Kullanımı	Yayı tel üzerine doğru yerleştirme								
			Yayın tamamını kullanma								
			Yayın üst yarısını kullanma								
			Yayın alt yarısını kullanma								
			Bağlı notaları, yayı eşit olarak bölerek kullanma								
	Sol El Tekniği	Seslendirme Teknikleri	Parçadaki legato bölümleri uygun şekilde çalma								
			Parçadaki portato bölümleri uygun şekilde çalma								
			Parçadaki staccato bölümleri uygun şekilde çalma								
			Parmakları Doğru Düşürme		1. Parmağı Doğru Düşürme						
			Kent Basma		2. Parmağı Doğru Düşürme						
MÜZİKAL BOYUT	Deşifre	Ses	1. Parmağı Doğru Düşürme								
			3. Parmağı Doğru Düşürme								
			4. Parmağı Doğru Düşürme								
			Parmak Tutma								
			Parçadaki konum değişikliğini doğru yapma								
			Değişen konumda doğru olarak çalmayı sürdürme								
			Tonalite Duygusu		Çalarken tonalite içinde kalma						
	Bütünlük		Parçayı belli bir bütünlük içinde seslendirme								
	Ton Kalitesi		Parçayı baştan sona kadar aynı etki ile çalma								
	Tempo		Parçayı temposuna yakın bir şekilde çalma								
Artikülasyon		Parçayı doğru artikülasyon ile seslendirme									
Ses Kalitesi		Kaliteli ses üretme									
Nüans		Parçadaki nüansları etkili bir biçimde seslendirme									
Ritim		Sesleri doğru çalma									
Yay Tekniği		Ritimleri doğru çalma									
		Yay tekniklerini doğru uygulama									

Ek-2. Öğrenci Görüşlerine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu

Soru 1: İsminiz?

Cevap:

Soru 2: Yaşınız?

1. Öğrenci: 22

2. Öğrenci: 22

3. Öğrenci: 21

4. Öğrenci: 22

5. Öğrenci: 24

6. Öğrenci: 22

7. Öğrenci: 22

8. Öğrenci: 25

9. Öğrenci: 22

Soru 3: Eğitim durumunuz?

1. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. İletişim Fakültesi. Gazetecilik Bölümü*

2. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Meslek Yüksekokulu.*

3. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Bankacılık Bölümü.*

4. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Biyoloji Bölümü*

5. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Uluslararası ilişkiler.*

6. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Yüksek lisans, Coğrafya Bölümü.*

7. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Dış Hekimliği.*

8. Öğrenci: *SELÇUK ÜNİVERSİTESİ. Yüksek lisans.*

9. Öğrenci: *NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ. Türkçe Öğretmenliği*

Soru 4: Daha önce müzik eğitimi aldınız mı?

1. Öğrenci: *İlkokul, Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

2. Öğrenci: *Hayır. Sadece İlkokul, Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

3. Öğrenci: *Almadım. İlkokul, Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

4. Öğrenci: *Sadece Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

5. Öğrenci: *Hayır.*

6. Öğrenci: *Hayır. Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

7. Öğrenci: *Hayır.*

8. Öğrenci: *Hayır.*

9. Öğrenci: *Hayır. Ortaokul ve Lisede müzik dersi gördük.*

Soru 5: Keman eğitiminden önce ne tür müzikler dinlerdiniz?

1. Öğrenci: *Batı Klasik ve Anadolu Rock.*

2. Öğrenci: *Türkü dinlerdim.*

3. Öğrenci: *Her türlü müzik dinlerdim.*

4. Öğrenci: *Genelde Rock müzik dinlerdim.*

5. Öğrenci: *Her türlü müzik dinlerdim.*

6. Öğrenci: *Türk Pop Müziği dinlerdim.*

7. Öğrenci: *Rock, Batı Klasik, Türk Halk Müziği dinlerdim.*

8. Öğrenci: *Pop Müzik dinlerdim.*

9. Öğrenci: *Pop ve Rock Müzik dinlerdim.*

Soru 6: Keman eğitiminden sonra dinlediğiniz müzik türünde bir değişiklik oldu mu?

1. Öğrenci: *Hayır değişiklik olmadı fakat dinlediğim müziklerdeki keman sesini daha dikkatli dinliyorum.*

2. Öğrenci: *Hayır, olmadı.*

3. Öğrenci: *Slow parçalar daha hoşuma gitmeye başladı.*

4. Öğrenci: *Evet değişiklik oldu. Artık Batı Klasik müziği dinliyorum.*

5. Öğrenci: *Kemanın içinde geçtiği parçaları daha çok dinler oldum.*

6. Öğrenci: *Dinlediğim müzikler aynı kaldı ama bu müziklerin içinde geçen keman sesini daha dikkatli dinlemeye başladım.*

7. Öğrenci: *Evet. Kemani eserlerin içerisinde daha duymaya başladım ve daha fazla dinlemeye başladım.*

8. Öğrenci: *Artık internetten kemancıları açıp dinler oldum.*

9. Öğrenci: *İçinde keman sesi olan parçaları daha dikkatli dinler oldum.*

Soru 7: İki ders arası keman çalışmaya ortalama saat türünden ne kadar vakit ayırabildiniz?

1. Öğrenci: *Bir haftada toplam iki buçuk ya da üç saat*

2. Öğrenci: *Günlük bir saatten haftalık ortalama yedi saat.*

3. Öğrenci: *Haftalık ortalama iki buçuk saat.*

4. Öğrenci: *Haftalık yedi saat.*

5. Öğrenci: *Haftalık ortalama iki saat.*

6. Öğrenci: *Haftada dört ya da beş saat.*

7. Öğrenci: *Haftada üç, dört saat.*

8. Öğrenci: *Haftalık on iki saat.*

9. Öğrenci: *Haftalık dört saat.*

Soru 8: Teknik ve müzikal hataların farkına varmanız noktasında dersleri video kayıt yöntemiyle işlememizin size olan katkıları hakkında neler düşünüyorsunuz?

1. Öğrenci: *Dersleri videoya kaydetmemizin bana olumlu katkılarının olduğunu düşünüyorum. Burada sizin söylediklerinize tamam diyorum ama unutuyorum. Eve gittiğim zaman videoyu açıyorum ve dersi izlediğim zaman tekrar hatırlıyorum. Hatalarımı gördüğüm zaman burada hata var deyip düzeltiyorum. Aslında videolar çok güzel bir hatırlatma yöntemi benim için.*

2. Öğrenci: *Dersleri videoya kaydetmemizin bana çok faydası oldu. Özellikle yay tekniklerini yaparken evde kendimi izliyor ve değerlendiriyordum. Böylece derste anlatılanları tekrar etmiş oluyordum.*

3. Öğrenci: *Derslerin video ya kaydedilmesi benim hatalarımın farkına varmam da çok etkili oldu. Kemani ve yayı nasıl tuttuğumu izleyerek takip ettim.*

4. Öğrenci: *Mesela yayı tutuşumda, elimin ve kolumun hareketlerinde videoyu izleyerek hatalarımın farkına varmamda katkısı oldu.*

5. Öğrenci: *Dersler ilerledikçe yeni teknikler öğreniyorduk. Bende bunları unutuyordum videoyu izleyerek hatırladım ve kendi hatalarımı düzeltmeye çalıştım.*

6. Öğrenci: *Hatalarımın görme adına kamera yardımcı oldu. Birde bazı ufak detayları dersten sonra unuttuğumu kamerayı izleyince hatırladım. Örneğin ilk derslerde hangisi iterek hangisi çekerekti puandorg işareti yada tekrar işareti gibi işaretleri unutuyordum ama kamerayla hatırladım. Diğer arkadaşları bilmiyorum ama bana bu yönde katkısı oldu.*

7. Öğrenci: *Bana video desteğinin çok fazla katkısı oldu. Örneklersem; eve gittiğimde vidonun olmasının bana verdiği bir rahatlık vardı. Seslerin sürelerini unutuyordum, müzik işaretlerini hatırlamamda ve eserlerin trafiğinde çok faydalı oldu. Aynı zamanda bazı teknik problemleri sizi ve kendimi izleyerek düzeltmeye çalıştım. Videoları sürekli başa aldım izledim tekrarladım.*

8. Öğrenci: *Genelde yay tutuşumda problemlerim vardı sizin söylediklerinizi evde tekrar tekrar izleyerek düzeltmeye çalışıyordum.*

9. Öğrenci: *Mesela keman çalarken seslerimin kötü çıktığını çok farkedemiyorum. Ama evde videoları izlerken ne kadar da çok kötü ses çıkarmışım diye düzeltmeye istekli oluyorum.*

Soru 9: Video kayıt yöntemini derslerin daha dikkatli ve verimli çalışılması bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

1. Öğrenci: *Kesinlikle verimli oldu. Hatalarını gördükçe onu düzeltiyorsun ama hatalarınla çalışınca bir süre sonra istesen de düzeltemiyorsun. Aynı zamanda videolar bana zamandan da kazandırdı. Hatalarımı evde gördüğüm zaman düzeltmeye çalışıyorum ama videolar olmasaydı bir sonraki derste sizinle düzelterek ve bir hafta geri kalacaktım. Bir diğeri de ilk derse dönme ihtimalimin olması. Yani hatalarımı unutabiliyorum ama videolar sayesinde ilk derse kadar geri dönüp izleme ve tekrar etme imkanım oluyor. Bir diğeri de kulaktan verdiğiniz şarkıyı ben evde hatırlayamazdım ama videodan izleyerek hatırladım.*

2. Öğrenci: *Unutmamam gereken yerleri hatırlamam açısından verimli oldu ve yay tekniklerini öğrenebilmem için video bence şart idi.*

3. Öğrenci: *Videolar olmasaydı görüp izleyemezdim. Bu yüzden verimli olduğunu düşünüyorum.*

4. Öğrenci: *Video kayıt desteğinin verimi artırdığını düşünüyorum. Çünkü ders videolarını izlerken hatalarıma daha hızlı ulaşıyorum ve daha az tekrarla zamandan kazanıyorum. Mesela gamlara çalışırken yayı hangi bölümünü kullanacağımı bazen unutuyordum ama izlerken yanlış bölümde çaldığının farkına vardım.*

5. Öğrenci: *: Videolarda sizin bize gösterdiğiniz yerleri özellikle izleyerek sizi taklit etmeye çalıştım. Yani daha kestirmeden gittiğimi düşünüyorum. Aynı zamanda video ile yapılan derslerde ihtiyaç halinde açıp izliyorsunuz ve hatalarınızı en aza indirerek bir sonraki haftaya yani derse bırakmıyorsunuz.*

6. Öğrenci: *Kameranın bana çok faydalı olduğunu ve beni hızlı ilerlettiğini düşünüyorum. İlk başta ben bu seviyeye geleceğimi bilemiyordum.*

7. Öğrenci: *Bana öğrettiğiniz bir şeyi haftaya derse yanlış getirdiğim zaman tekrar çalış diye erteleyebildiniz ama ben evde video ile çalışınca düşeceğim hataya düşmediğimi düşünmüyorum. Notada uzatmam söyleniyor ama ne kadar uzatmam gerektiğini video da daha net görüyordum. Burada anlayamadığım şeylere evde ikinci kez bakmak çok faydalı ve verimli oldu bence.*

8. Öğrenci: *Ben ayrıntıları çok çabuk unuturum ama videoyu izleyerek hatırlıyordum. Videoyu bölüm bölüm izleyerek çalıştım. Video olmasaydı derslerimin bu kadar verimli geçeceğine inanmıyorum yani bu kadar ilerleyemezdim.*

9. Öğrenci: *Bence çok verimli oldu. Bu kadar hızlı ilerleyeceğimi başta düşünmemiştim ama videoları izleyerek kendi kendime çalıştım hatta kendimi evdeki video kameraya çekip aynı yöntemi evde de kullandım.*

Soru 10: Video kayıt yöntemi ile çalışmış olmanızın özeleştiriyapmanızda katkıları neler olabilir?

1. Öğrenci: *Duruş ve tutuşuma bakıyorum sonra sizi izliyorum kendimi izliyorum ve aramızdaki farkı çözmeye çalışıyordum.*

2. Öğrenci: *Kendimi izleyerek özeleştiriyaptım.*

3. Öğrenci: *İzlerken sizin söylediklerinizi tekrar ettim ve o hatalarımı düzeltmeye çalıştım.*

4. Öğrenci: *Ben normalde de kendimi eleştiren bir insanım ama burada kendi hatalarımı gördükçe çıldırdım ve kendime çok sinir oldum.*

5. Öğrenci: *Beşinci haftadan sonra ilk haftaların videolarını izlediğimde ‘‘ Yaaa, nasıl çalamazsın bunları diye kendime kızıyordum.*

6. Öğrenci: *Ben evde videoları her dersten sonra baştan sona kesintisiz izledim. Çoğu zaman not tuttuğumda oldu. Sıkça sizin çalışınızı izledim çünkü sizin çaldığınız bana hedef oldu ona yakın çalmaya çalıştım.*

7. Öğrenci: *Omuz kol el hareketleri konusunda kendimi aaa omuzumu döndürmüşüm, yayı yanlış bölümde kullanmışım bunu böyle yapıyormuşum diye eleştirdim.*

8. Öğrenci: *Bazen kendimi izlerken gülüyorum ne kadarda kötü yapmışım diye.*

9. Öğrenci: *Videolarda kendimi izleyerek hatalarımı bulmaya çalıştım ve özeleştiri yaptım.*

Soru 11: Video kayıt yönteminin öğrencinin derse karşı tutumunda katkıları neler olabilir?

1. Öğrenci: *Kendimi ilk dersten itibaren izlerken bak ben buradayken buraya gelmişim diye yorumda bulunuyorum demek ki çalışırsam daha ileriye gidebilirim düşüncesiyle motive oluyorum. Ayrıca ilerleyişimi görmek kemanı çalabileceğime dair bana güven getirdi.*

2. Öğrenci: *Pazar günü saat 5' i çok bekliyordum.*

3. Öğrenci: *Motivasyonumu artırdığını düşünüyorum.*

4. Öğrenci: *Olumlu yönde katkıları olduğunu düşünüyorum.*

5. Öğrenci: *Çok olumlu etkileri oldu.*

6. Öğrenci: *Kameranın derse karşı tutumumda olumlu etkileri oldu. Eğer kamera olmasaydı bütün dersler benim hafızamda kalacak ve zamanla kaybolacaktı ama şimdi CD'leri istediğim zaman açıyorum ve ilerleyişimi keyif alarak izliyorum Başta keman çalmak heves mi bırakır mıyım diye düşünüyordum ama artık yapabildiğimi gördüğüm için çok mutluyum.*

7. Öğrenci: *Aslında omuzlarıma daha fazla yük bindi, şöyle ki daha çok çalışmama neden oldu. Videoyu izlerken kendimde gördüğüm hatalar bana çalışmam konusunda sorumluluk bindirdi.*

8. Öğrenci: *Benim motivasyonumu artırdı. Birde önceki dersleri izleyince ya bunu yapamadım ama şimdi yapıyorum demek ki bunu da yaparım diye motive oluyorum. İlk dersimizi iki gün önce izledim ve kendi kendime yaaa ne kadar ilerlemişim diye söylendim.*

9. Öğrenci: *Benim için çok olumlu etkileri oldu.*

Soru 12: Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

1. Öğrenci: *Çok teşekkür ederim.*

2. Öğrenci: *Teşekkür ederim hocam eklemek istediğim bir şey yok.*

3. Öğrenci: *Size teşekkür ederim.*

4. Öğrenci: *Keşke videolu hep devam etseydi.*

5. Öğrenci: *Çok Teşekkür ederim.*

6. Öğrenci: *Teşekkür ederim.*

7. Öğrenci: *Ben kameralı sistemde devam etmek istiyorum. Mümkün mü acaba?*

8. Öğrenci: *Teşekkür ederim. Derslere video ile devam edebilir miyiz?*

9. Öğrenci: *Teşekkür ederim. Bundan sonraki derslerimizde de videoya devam edecek miyiz?*

Bu çalışmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederek keman hayatınızda başarılar dilerim.

Ek-3. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (2.ders) (KÇBGF)

KEMAN ÇALMA BECERİSİ GÖZLEM FORMU (KÇBGF)					
Öğrencinin;					
Adı Soyadı:					
Gözlemin Yapıldığı Hafta : 2.Ders					
Gözlemci:					
					1
					2
					3
					4
					5
ÖN HAZIRLIK					Çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirme
					Sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alma
					Yayı uygun gerginliğe getirme
					Vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma
BEDENSEL KURULUM	Keman Çalmaya Hazır Bulunma	Kemamı Doğru Tutma	Omuz ve Çene	Kemanı sol omuza doğru bir şekilde yerleştirme	
				Kemanı çene ve omuz arasında zorlanmadan tutma	
				Kemana uygun eğimi verme	
		Yayı Doğru Tutma	Parmakları Yay Üzerine Doğru Yerleştirme	Başparmağı kurbağaya uygun yerleştirme	
				İşaret parmağını uygun uzaklığa getirme	
				Serçe parmaktaki uygun yuvarlaklığı sağlama	
	Orta parmağa uygun pozisyonu verme				
	Yüzük parmağına uygun pozisyonu verme				
	Sağ el üzerindeki düzlüğü sağlama				
	TEKNİK BOYUT	Sağ El Tekniği	Düzgün ve Dengeli Yay Kullanımı	Yayı tel üzerine doğru yerleştirme	
				Yayın tamamını kullanma	
				Yayın üst yarısını kullanma	
Yayın alt yarısını kullanma					
Seslendirim Teknikleri			Parçadaki detache bölümleri uygun şekilde çalma		
			Parçadaki staccato bölümleri uygun şekilde çalma		
			Ses Kalitesi		Kaliteli ses üretme
			Deşifre	Ses	Sesleri doğru çalma
Ritim	Ritimleri doğru çalma				
Yay Tekniği	Yay tekniklerini doğru uygulama				

Ek-4. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (5.ders) (KÇBGF)

KEMAN ÇALMA BECERİSİ GÖZLEM FORMU (KÇBGF)										
Öğrencinin;										
Adı Soyadı:										
Gözlemin Yapıldığı Hafta : 5. Ders										
Gözlemci:										
					1					
					2					
					3					
					4					
					5					
ÖN HAZIRLIK					Çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirme					
					Sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alma					
					Yayı uygun gerginliğe getirme					
					Vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma					
BEDENSEL KURULUM	Kemana Çalmaya Hazır Bulunma	Kemana Doğru Tutma	Sol El	Kemana sol el işaret ve başparmak arasına doğru yerleştirme						
				Sol dirseğini uygun şekilde tutma						
				Sol el başparmağını uygun şekilde yerleştirme						
				Sol el işaret parmağını uygun yerleştirme						
				Sol bilekteki uygun düzlüğü sağlama						
		Omuz ve Çene	Kemana sol omuza doğru bir şekilde yerleştirme							
			Kemana çene ve omuz arasında zorlanmadan tutma							
			Kemana uygun eğimi verme							
			Yayı Doğru Tutma	Parmakları Yay Üzerine Doğru Yerleştirme	Başparmağı kurbağaya uygun yerleştirme					
					İşaret parmağını uygun uzaklığa getirme					
	Serçe parmaktaki uygun yuvarlaklığı sağlama									
	Orta parmağa uygun pozisyonu verme									
	Yüzük parmağına uygun pozisyonu verme									
	Sağ el üzerindeki düzlüğü sağlama									
TEKNİK BOYUT	Sağ El Tekniği	Düztün ve Dengeli Yay Kullanımı	Yayı tel üzerine doğru yerleştirme							
			Yayın tamamını kullanma							
			Yayın üst yarısını kullanma							
			Yayın alt yarısını kullanma							
	Sol El Tekniği	Seslendirim Teknikleri	Parçadaki detache bölümleri uygun şekilde çalma							
			Parçadaki staccato bölümleri uygun şekilde çalma							
			Parmakları Doğru Düşürme	1. Parmağı Doğru Düşürme						
				2. Parmağı Doğru Düşürme						
				3. Parmağı Doğru Düşürme						
			Parmak Tutma							
MÜZİKAL BOYUT	Deşifre	Tonalite Duygusu	Çalarken tonalite içinde kalma							
		Bütünlük	Parçayı belli bir bütünlük içinde seslendirme							
		Ton Kalitesi	Parçayı baştan sona kadar aynı etki ile çalma							
		Tempo	Parçayı temposuna yakın bir şekilde çalma							
		Artikülasyon	Parçayı doğru artikülasyon ile seslendirme							
		Ses Kalitesi	Kaliteli ses üretme							
	Ses	Sesleri doğru çalma								
Ritim	Ritimleri doğru çalma									
Yay Tekniği	Yay tekniklerini doğru uygulama									

Ek-5. Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (9.ders) (KÇBGF)

KEMAN ÇALMA BECERİSİ GÖZLEM FORMU (KÇBGF)				1	2	3	4	5	
Öğrencinin;									
Adı Soyadı:									
Gözlemin Yapıldığı Hafta : 9. Ders									
Gözlemci:									
ÖN HAZIRLIK									
Çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirme									
Sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alma									
Yayı uygun gerginliğe getirme									
Vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtma									
BEDENSEL KURULUM	Keman Çalmaya Hazır Bulunma	Kemanı Doğru Tutma	Sol El	Kemanı sol el işaret ve başparmak arasına doğru yerleştirme					
				Sol dirseğini uygun şekilde tutma					
				Sol el başparmağını uygun şekilde yerleştirme					
				Sol el işaret parmağını uygun şekilde yerleştirme					
		Yayı Doğru Tutma	Parmakları Yay Üzerinde Doğru Yerleştirme	Sol bilekteki uygun düzlüğü sağlama					
				Kemanı sol omuza doğru bir şekilde yerleştirme					
				Kemanı çene ve omuz arasında zorlanmadan tutma					
				Kemana uygun eğimi verme					
	Sag El Tekniği	Düzgün ve Dengeli Yay Kullanımı	Yayı tel üzerine doğru yerleştirme						
			Yayın tamamını kullanma						
			Yayın üst yarısını kullanma						
			Yayın alt yarısını kullanma						
			Bağlı notaları, yayı eşit olarak bölerek kullanma						
			Seslendirim Teknikleri	Parçadaki detache bölümleri uygun şekilde çalma					
Sol El Tekniği	Parmakları Doğru Düşürme	1. Parmağı Doğru Düşürme							
		2. Parmağı Doğru Düşürme							
		3. Parmağı Doğru Düşürme							
		4. Parmağı Doğru Düşürme							
		Parmak Tutma							
MÜZİKAL BOYUT	Deşifre	Tonalite Duygusu	Çalarken tonalite içinde kalma						
		Bütünlük	Parçayı belli bir bütünlük içinde seslendirme						
		Ton Kalitesi	Parçayı baştan sona kadar aynı etki ile çalma						
		Tempo	Parçayı temposuna yakın bir şekilde çalma						
		Artikülasyon	Parçayı doğru artikülasyon ile seslendirme						
		Ses Kalitesi	Kaliteli ses üretme						
	Ses	Sesleri doğru çalma							
Ritim	Ritimleri doğru çalma								
Yay Tekniği	Yay tekniklerini doğru uygulama								

Ek-6. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 14-22 Numaralı Çalışmalar

Boş tellerde ritimli çalışmalar a) Kesintili yay çalışmaları

14

üy üy

15

ay ay

16

üy üy

17

ay ay

18

by by

19

by by

20

by by

21

by by

22

by by

Ek-7. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 23-31 Numaralı Çalışmalar

23 *by by*

24 *by by*

b) Kesintisiz yay çalışmaları

25 *üy üy*

26 *ay ay*

27 *by by*

28 *by by*

29 *by by*

30 *by by*

31 *by by*

-5-

Ek-8. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 41-46 Numaralı Çalışmalar

Telden tele geçmek

41 *by by by by*

42 *by üy by ay*

43 *by by*

43 A *by by*

44 *by by*

44 A *by by*

45 *by by*

46 *by üy by ay by üy by üy by ay by*

Telden tele geçerken, yayın telden ayrılmasına ve sağ kolun tel seviyesindeki pozisyonuna dikkat edilmelidir.

Ek-9. Ömer Can Keman Eğitimi Metodu 53-57 Numaralı Çalışmalar

La telinde sol el pozisyonu

53

53 A

54

55

56

56

57

57

Parmak tutmanın çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Bu alışkanlığın yerleşmesi için başlangıçta çok titiz davranmak gerekir.

Ek-10. Re Majör Gam

RE MAJÖR GAM

Musical notation for the Re Major scale (Ek-10). The first staff shows the ascending scale: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second staff shows the descending scale: C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C).

Ek-11. Sol Majör Gam

SOL MAJÖR GAM

Musical notation for the Sol Major scale (Ek-11). The first staff shows the ascending scale: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G6. The second staff shows the descending scale: G6, F#5, E5, D5, C5, B4, A4, G4. The third staff shows the ascending scale: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G6. The key signature has two sharps (F# and C#) and the time signature is common time (C).

УПРАЖНЕНИЯ ДЛЯ ПАЛЬЦЕВ
В СЕМИ ПОЗИЦИЯХ

FINGER EXERCISES
IN SEVEN POSITIONS

3

Г. ШРАДИК
H. SCHRADIECK

ПОЗИЦИЯ I POSITION
1

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

Ek-13. Yağmur Yağıyor Şarkısı (Göbelez, 2013:36)

YAĞMUR YAĞIYOR

63

1 2 2

Yağ mur ya ğı yor sel ler a kı

0 1 0 1 2

yor kom şu kı zı cam dan ba kı yor

Ek-14. Yaşasın Okulumuz Şarkısı (Can, 2012:24)

YAŞASIN OKULUMUZ

Alman halk şarkısı

102

ay by üy by ay

1 0 3 0 3 1 0

ay üy ay üy ay

0 0 1 0 3 0 3

ay üy ay üy ay

Ek-15. Samanyolu Şarkısı

Samanyolu

Teoman ALPAY

9

17

Ek-16. Gülnihal Şarkısı (Göbelez, 2013:120)

120

GÜLNIHAL

Beste: İ. Dede Efendi
Piy. eşlik: C. Göbelez

Vals tempo

180

2

4

4

Re diyez

3

4

4

1. 2.

1. 2.

Ek-17. Araştırmaya Yönelik Özengen Keman Eğitimi Ders Planı (2.ders)

Araştırmaya Yönelik Özengen Keman Eğitimi Ders Planı			
2. Ders			
Dersin Süresi: 45 dakika			
Öğrenme Alanları	Ön Hazırlık	Hedef Davranışlar	Çalacağı notaları doğru sıralama ile yerleştirir, sehpanın karşısında uygun yer ve pozisyonu alır, yayı uygun gerginliğe getirir, vücut ağırlığını bacaklara eşit olarak dağıtır.
		Öğrenme-Öğretme Süreci	Öğrenci nota sehпасının karşısında doğru ve doğal keman çalma durumunu bozmadan notaları rahatlıkla görüp okuyabileceği pozisyonunu almalıdır. Keman yayını ne çok gergin ne de çok gevşek olmalıdır. Yayın çok gergin ya da gevşek olması sesin kalitesi ve yayın kontrolü açısından önem taşımaktadır. Ayakta keman çalarken iki ayak arası yana doğru yaklaşık bir ayak boyu açılmalı vücut ağırlığı bacaklara eşit olarak dağılmalıdır. Bacaklar bükülmemelidir ve sadece bir ayağın üzerine yüklenilmemelidir.
	Bedensel Kurulum	Hedef Davranışlar	Kemanı sol omuzla doğru bir şekilde yerleştirir, kemanı çene ve omuz arasında zorlanmadan tutar, kemana uygun eğimi verir, başparmağı kurbağaya uygun yerleştirir, işaret parmağını uygun uzaklığa getirir, serçe parmağına uygun yuvarlaklığı sağlar, orta parmağına uygun pozisyonu verir, yüzük parmağına uygun pozisyonu verir, sağ el üzerindeki düzlüğü sağlar.
		Öğrenme-Öğretme Süreci	Keman, yastığın - omuzluğun- kemanın altına takılarak sol omuz önünde çene, boyun ve omuz arasında yerleştirilir. Keman çalarken başın doğal ağırlığı kemanın tutulmasına yeterlidir. Sol elin keman tutmada bir katkısı yoktur. Yay tutuşunda sağ eldeki her parmak bir görev üstlenmektedir. başparmak yaydaki başparmaklığa dış bükey bir vaziyette yerleşirken orta parmak yay üstünden başparmağın tam karşısına gelecek şekilde yerleşir. yüzük parmağı orta parmağın hemen yanında yerini alırken işaret parmağı orta parmaktan biraz uzakta rahat bir durumda yayı kavrar. Serçe parmağıda yüzük parmağından biraz uzakta çubuğun ahşap kısmında ve üstünde yer alır. Yay tutarken başlangıçta sol el den destek alınabilir. Yay tutarken elin doğal pozisyonunun bozulmaması çok önemlidir.
	Teknik Boyut	Hedef Davranışlar	Yayı tel üzerine doğru yerleştirir, yayın tamamını kullanır, yayın üst yarısını kullanır, yayın alt yarısını kullanır, parçadaki detache bölümleri uygun şekilde çalar, parçadaki staccato bölümleri uygun şekilde çalar.
		Öğrenme-Öğretme Süreci	Öğrenciye Ömer Can Keman Eğitimi metodunda bulunan 14-24 numaralı çalışmalar (Ek-6) gösterilerek gelecek derse kadar çalışıp gelmesi istenir.
	Müzikal Boyut	Hedef Davranışlar	Kaliteli ses üretir, deşifre aşamasında sesleri doğru çalar, ritimleri doğru çalar, yay tekniklerini doğru uygular.
		Öğrenme-Öğretme Süreci	Öğrenciden kaliteli ses üretimini gerçekleştirebilmesi için boş tellerde çalışmaları yoğunlaştırması, kemanın ve yayın tutuşu ve duruşuna dikkat etmesi istenir. Deşifre aşamasında kemanı daha verimli çalabilmesi için öncelikle nota okuma hızını artırması ve keman üzerindeki hakimiyetini artırması tavsiye edilir.
Ders Materyalleri		Keman, Yazı Tahtası, Metronom, Nota Sehпасı, Müzik Defteri, Ömer Can Keman Eğitim Metodu.	
Ölçme ve Değerlendirme		Eğitimci Dönütleri, Keman Çalma Becerisi Gözlem Formu (2. Ders) (Ek-3)	

T. C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Yakup AKSOY	İmza	
Doğum Yeri:	KONYA		
Doğum Tarihi:	20.02.1982		
Medeni Durumu:	EVLİ		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim				
Ortaöğretim				
Lise				
Lisans	Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.			
Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı.			
Becerileri				
İlgi Alanları				
İş Deneyimi	MEB’de sekiz yıllık müzik öğretmenlik			
Aldığı Ödüller	TRT 2009 Popüler Çocuk Şarkıları yarışması birinciliği. TRT 2015 Popüler Çocuk Şarkıları yarışması finalisti. Kültür ve Turizm Bakanlığının açtığı ‘‘100. Yılında Çanakkale’de Barış’’ isimli beste yarışmasından başarı ödülü.(2015) MEB’de öğretmenliği süresince üç teşekkür bir takdir belgesi			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Nihan Yağışan, Doç. Dr. Aynur Elhannayır, Doç. Dr. Sema Sevinç, Yrd. Doç. Dr. Nurtuğ Barışeri			
Tel:				
Adres:				